

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ
 УНІВЕРСИТЕТ**
ФАКУЛЬТЕТ ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ
Кафедра германської філології

**Кваліфікаційна робота магістра з лінгвістики
 на тему: «Просодичні засоби реалізації риторичної стратегії
 в англomовних текстах політичних промов»**

студентки групи МЛа56-23
 факультету германської філології і
 перекладу
 освітньо-професійної програми Сучасні
 філологічні студії (англійська мова і друга
 іноземна мова): лінгвістика та
 перекладознавство

(назва)

за спеціальністю 035 Філологія

(код, назва)

Листопад Маргарити Євгенівни

(ПІБ студента)

Допущено до захисту

«___» _____ року

Науковий керівник:

кандидат філологічних наук, доцент

Алексієвець Оксана Миколаївна

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

Завідувач кафедри германської і

фіно-угорської філології

доктор філологічних наук,

професор Шутова Марія

Олександрівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

(підпис)

(ПІБ)

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY
Faculty of Germanic Philology and Translation
Department of Germanic Philology

Master's Qualification Paper

**PROSODIC MEANS OF IMPLEMENTING RHETORICAL STRATEGY IN
ENGLISH LANGUAGE TEXTS OF POLITICAL SPEECHES**

MARHARYTA LYSTOPAD

Group MLa 56-23 (LLe)

Department of Germanic Philology
and Translation

Research Adviser

Associate Professor

Oksana Aleksiiievets

PhD (Linguistics)

Kyiv – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСОДИЧНИХ ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ РИТОРИЧНИХ СТРАТЕГІЙ В АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ	5
1.1. Політична промова: сутність, структурна організація, жанрова типологія, роль у політичному дискурсі.....	5
1.2. Риторичні стратегії в політичній промові.....	17
1.3. Роль просодичних засобів в актуалізації тексту політичної промови	
Висновки до Розділу 1.....	31
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ РИТОРИЧНИХ СТРАТЕГІЙ В АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ	
2.1. Структурно-стилістичний аналіз особливостей англомовних політичних промов.....	34
2.2. Аналіз лексико-граматичних особливостей англомовних політичних промов	41
Висновки до Розділу 2.....	49
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСОДИЧНИХ ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ РИТОРИЧНИХ СТРАТЕГІЙ В АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ	
3.1. Програма та методика дослідження	51
3.2. Аналіз просодичних засобів політичної промови Д. Трампа	56
Висновки до Розділу 3.....	70

ВСТУП

Актуальність теми просодичних засобів реалізації риторичної стратегії в англомовних текстах політичних промов визначається важливістю політичного дискурсу в сучасному глобалізованому світі. Політичні промови відіграють ключову роль у формуванні громадської думки, політичної поведінки та прийнятті рішень як на національному, так і на міжнародному рівнях. Ключовими складовими успішного ораторського мистецтва є просодичні засоби, такі як інтонація, ритм, темп, акцентуація та паузи. Вони сприяють не тільки чіткому донесенню змісту промови, але й передають емоційне забарвлення, що робить виступ переконливим та ефективним.

Сучасні умови міжкультурної взаємодії призводять до зростання зацікавлення у лінгвістичних дослідженнях загалом, і зокрема, у фонетичних, щодо вивчення особливостей успішного спілкування у різних сферах суспільного життя. Особлива увага звертається на адекватну просодичну організацію політичного мовлення, оскільки відомо, що політична комунікація відзначається яскраво вираженим риторичним характером, а риторична майстерність допомагає політикам ефективно висловлювати погляди, привертати увагу аудиторії, позиціонувати себе та переконувати слухачів у правильності своїх поглядів, спонукаючи до конкретних дій (Alexiyevets, 2019, p.126).

В умовах сучасного медіа-середовища, де політичні виступи транслюються на широкий загал через телебачення, радіо та Інтернет, важливість просодичних аспектів лише зростає. Дослідження цих аспектів дозволяє краще зрозуміти механізми впливу на аудиторію та методи маніпулювання суспільною думкою. Аналіз просодичних засобів в англомовних політичних промовах є надзвичайно важливим, з огляду на роль англійської мови як основного інструменту міжнародної політичної комунікації. Окрім вище зазначених аспектів, варто зауважити, що сучасні

політичні лідери дедалі частіше звертаються до використання просодії у своїх політичних промовах для встановлення емоційного зв'язку та довіри з аудиторією, підкреслення ключових ідей та зміни настроїв, маніпуляцій. Кожна політична промова відзначається ціллю і тому ретельно формується, а грамотно використані просодичні засоби допомагають досягти ціль.

Дослідження просодичних засобів у політичних промовах має важливе практичне значення для вдосконалення риторичних стратегій у політичній комунікації. Опанування технік ефективного використання інтонації, ритму і пауз дозволяє політичним лідерам підвищити свої ораторські навички та вплив на аудиторію. Це сприяє більш ефективному донесенню політичних меседжів та переконань, що є ключовим у політичній діяльності.

Актуальність дослідження просодичних засобів реалізації риторичної стратегії в англomовних політичних промовах полягає в його важливості для різних аспектів політичної та комунікативної практики. Це дослідження сприятиме глибшому розумінню механізмів впливу на аудиторію, покращенню ораторських навичок політичних діячів та розвитку теоретичних знань у сфері лінгвістики.

Об'єктом дослідження є усна реалізація текстів політичних промов.

Предметом дослідження є особливості просодичної реалізації риторичних стратегій в англomовних політичних промовах.

Метою дослідження є визначення актуальних аспектів просодичних засобів реалізації риторичної стратегії в англomовних текстах політичних промов.

Матеріалом дослідження є англomовна політична промова політичного лідера Дональда Трампа, загальною тривалістю 14 хвилин 49 секунд.

Для досягнення мети кваліфікаційної наукової праці використано такі **методи**: огляд стану проблеми базувався на теоретичних загальнонаукових (абстрагування, узагальнення, індукція й дедукція) та емпірико-теоретичних методах (синтез, моделювання, системний метод); розробка програми й методики експериментального дослідження здійснювалася на основі

використання загальнометодологічних положень лінгвістики взагалі й фонетики зокрема та експериментально-фонетичних методів (аудитивний аналіз, інтонографічний).

Теоретичне значення полягає не лише в доповненні теоретичних основ щодо використання просодичних технік у політичних промовах, але й пропонує практичні поради, які політики можуть використовувати для покращення свого мовлення. Дослідження також є важливим для аналізу політичних промов англійською мовою.

Практичною цінністю роботи є глибше розуміння мови у політичному дискурсі, а саме розуміння як мова функціонує на різних рівнях і як вона впливає на сприйняття інформації. Дослідження допомагає виявити, як політики використовують мовні засоби для досягнення своїх цілей, які риторичні стратегії вони застосовують і як вони впливають на аудиторію.

Апробацію основних положень і результатів дослідження здійснено на Міжнародній науково-практичній відеоконференції “Ad orbem per linguas. До світу через мови” (16-17 травня 2024 р., КНЛУ).

Структура роботи співвідноситься з метою і завданнями та складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, резюме і списку використаної літератури.

Вступ до кваліфікаційної роботи містить обґрунтування актуальності теми, формулювання мети та завдання дослідження, визначення матеріалів і методів.

У Розділі 1 розглядається поняття політичної промови, риторичних стратегій та роль просодичних засобів у актуалізації тексту політичної промови.

У Розділі 2 детально описано структурно-стилістичний аналіз та аналіз лексико-граматичних особливостей англійських політичних промов.

У Розділі 3 виокремлено результати дослідження, його програма та методика і приклад аналізу просодичних засобів політичної промови Д.Трампа.

У Загальних висновках подано узагальнення результатів праці.

Список використаної літератури вміщує праці вітчизняних та зарубіжних дослідників (56 позицій).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСОДИЧНИХ ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ РИТОРИЧНИХ СТРАТЕГІЙ В АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ

1.1. Політична промова: сутність, структурна організація, жанрова типологія, роль у політичному дискурсі.

Політична промова - це усний політичний текст, який проголошують перед масовою аудиторією, містить назрілі завдання певної сфери громадського життя та дає рекомендації щодо їх здійснення. (Падалка, О.В. 2012, р. 2)

Політичний дискурс зацікавлює науковців з огляду на те, що мова у політичній площині відіграє найважливішу роль. Адже саме завдяки риторичній вправності та вмінню комунікувати політики привертають увагу до своїх персон, збільшують власний вплив на електорат та керування державою.

Політична промова є передбачуваною та різноманітною за змістом виставою, спрямованою на політику. У ній аналізуються позитивні та негативні тенденції в суспільстві та події, робляться обґрунтовані висновки щодо політичних рішень, робляться коментарі конкретних фактів і визначаються стратегічні плани та перспективи політичних змін. Політична промова також може мати форму парламентського виступу, який використовується для переконання аудиторії, що певні ідеї правильні та що вони повинні приймати рішення. Нові ідеї, важливі аргументи та іноді неочікувані думки використовуються для підвищення ефективності таких промов. Структурна організація політичних виступів має на увазі продумане

розташування і послідовність викладу інформації для ефективної передачі ідеї і переконання аудиторії. Ця організація відіграє вирішальну роль у підвищенні ясності, послідовності та впливу мови.

Структура організації політичних промов може варіюватися в залежності від контексту, цілей та аудиторії. Як правило, добре структурована політична промова включає кілька ключових компонентів:

Вступ: цей розділ готує основу для виступу. Він часто включає вступну частину, щоб привернути увагу аудиторії, огляд основних тем, які будуть обговорюватися, та цілі спікера.

1. Вступ:

- Привітання аудиторії.
- Вступне слово, що визначає мету промови.
- Залучення уваги (цитати, запитання, історії).

Основна частина: в основній частині виступу викладаються основні аргументи і тези. Зазвичай він розділений на кілька підрозділів, кожен з яких присвячений певній ідеї чи темі. Ефективні переходи між цими розділами допомагають підтримувати потік інформації та залучати аудиторію. Основна частина може також включати докази, анекдоти та приклади на підтримку висунутих аргументів.

2. Основна частина:

- **Контекст:** Визначення проблеми або теми, яка буде обговорюватися.
- **Аргументи:** Чітке викладення ключових ідей та аргументів, що підтримують позицію оратора.

Це може включати:

- **Факти та статистика:** Підтвердження аргументів реальними даними.
- **Приклади:** Конкретні ситуації, що ілюструють основні тези.
- **Емоційний апеляцій:** Використання емоцій для залучення аудиторії.
- **Контраргументи:**

- Визначення можливих заперечень та їх спростування. Це демонструє знання теми та підвищує авторитет оратора.

Висновок: у цій частині коротко викладаються ключові моменти, обговорювалися в промові, і посилюється основна ідея. Вона також може містити заклик до дії, що спонукає аудиторію зробити конкретні кроки або зайняти певну точку зору. Переконливий висновок справляє незабутнє враження на аудиторію.

3. Висновок:

- Підсумування основних ідей промови.
- Заклик до дії (якщо це доречно).
- Завершальне слово, яке залишає сильне враження (цитата, риторичне запитання).

4. Питання та відповіді (за потреби):

- Відповіді на запитання аудиторії, що дозволяє уточнити позицію оратора та взаємодіяти з публікою.

Також до цих основних компонентів, політичні промови часто використовують риторичні стратегії та прийоми, такі як повторення, паралельність та образна мова, для посилення їх переконливого ефекту. Структурна організація має вирішальне значення не тільки для ясності, але і для емоційної привабливості, оскільки дозволяє ораторам встановлювати контакт зі своєю аудиторією як на інтелектуальному, так і на емоційному рівнях.

В цілому, ефективна структурна організація політичних виступів має важливе значення для успішної комунікації, дозволяючи ораторам чітко і переконливо викладати свої ідеї, залучаючи при цьому аудиторію.

Політичні промови можна розділити на:

Дебати — форма публічного обговорення, де політичні актори обмінюються аргументами з певного питання. Дебати сприяють формуванню критичного мислення у аудиторії та можуть впливати на політичні рішення. (Волкотруб, Г. Є.2004, р. 167)

Інтерв'ю — діалогова форма комунікації, де політичний діяч відповідає на запитання журналістів або інших учасників дискусії. Інтерв'ю дозволяє розкрити позицію політика з різних аспектів, а також реагувати на актуальні питання. (Шайгородський Ю.Ж. 2008, р. 21-24)

Заяви та звернення — короткі форми політичного мовлення, які використовуються для оперативного реагування на події або ситуації. Заяви можуть бути спрямовані на різні аудиторії та мають чітко визначену мету. (Шайгородський Ю.Ж. 2008, р. 26-28).

Прес-конференції - організовані заходи, на яких політичні діячі презентують інформацію та відповідають на запитання представників ЗМІ. Прес-конференції дозволяють поширювати офіційні позиції та забезпечувати відкритість влади. (Нагорна Л. П. 2005 р. 146)

Вибірчі промови - спеціалізовані виступи, що мають на меті залучити голоси виборців. Вони часто містять обіцянки та плани на майбутнє, створюючи позитивний імідж кандидата. (Мацько Л.І, Сидоренко О.М., 2003 р. 462)

Тематичні виступи - промови, присвячені конкретним питанням або подіям, що дозволяють глибше розкрити тематику та позицію політичного діяча. Такі виступи можуть використовуватися на конференціях, форумах або у спеціальних заходах.

Соціальні медіа-повідомлення - короткі формати висловлювань у соціальних мережах, які дозволяють політичним діячам оперативно донести свої думки до широкої аудиторії. Це новий, але впливовий спосіб комунікації у сучасному політичному просторі. (Красовська І. В. 2009, р. 20)

Однією з ключових функцій політичного мовлення є формування громадської думки. Через політичні промови лідери здатні впливати на сприйняття політичних подій та процесів, маніпулюючи емоціями й наративами для створення позитивного або негативного іміджу. Наприклад, під час кризових ситуацій політичне мовлення може допомогти знизити

напругу, або, навпаки, стимулювати активні дії з боку громадськості. (Волкотруб, Г. Є.2004, р. 98)

Політичне мовлення також виконує функцію **мобілізації електорату**, особливо під час виборчих кампаній. Політичні лідери використовують риторичні прийоми для підвищення політичної активності громадян, створюючи почуття єдності та відповідальності за майбутнє країни.

Ще однією важливою функцією є **легітимація влади**. Політичні актори застосовують свої промови для обґрунтування своїх рішень та політики, що допомагає зміцнити довіру до влади і забезпечити її легітимність. Через аргументовані промови політичні лідери демонструють свою компетентність та правомірність дій (Волкотруб, 2004, р. 102-104).

Міжнародна комунікація також значно залежить від політичного мовлення. Воно відіграє важливу роль у дипломатичних відносинах, сприяючи встановленню міжнародних контактів, обміну інформацією та мирному вирішенню конфліктів через переговори та публічні заяви. (Laclau E, 1985 р.107) Аналіз англomовного президентського дискурсу також свідчить про те, що різні типи промов мають чітко виражені функціональні відмінності. Інавгураційні промови є символічними, вони містять високий рівень емоційності та прагнуть консолідувати націю навколо спільних ідеалів.

Прощальні промови, натомість, часто мають рефлексивний характер, підсумовуючи досягнення політичної кар'єри президента та пропонуючи прогноз на майбутнє. Щотижневе суботнє радіозвернення президента США, хоча й залишається менш дослідженим у лінгвістичній літературі, є важливим інструментом оперативної комунікації з суспільством, що дозволяє лідеру реагувати на поточні політичні події та впливати на громадську думку в режимі реального часу.

Більшість політичних промов глибоко публіцистичні, оскільки вони висловлюють певні ідеї, погляди та ідеологічні позиції, не критикуючи тих, хто займає інші політичні позиції. Завжди потрібен певний пафос для висловлення ідейної позиції, особливо перед великою аудиторією. Вдалих або

«ударний» образ, порівняння, епітети, метафори, морально-етичні антитези, ствердні заперечення, повторення певних ідей, гіперболи, актуалізація окремих слів і виразів, новотворення, аритмічний синтаксис і тонування експресії є кількома способами продемонструвати цей пафос.

Найпоширенішим типом політичного дискурсу є політична промова, яка є публічним виступом, який використовується як ефективний засіб для демонстрації статусу та визнання позиції лідера.

Політичний дискурс-це способи використання мови для обговорення, аналізу та дебатів з політичних питань. Він включає різні форми, включаючи виступи, дебати, коментарі в ЗМІ та наукові дискусії. Ключові аспекти політичного дискурсу включають постановку питань, використання риторики та формування ідентичності та динаміки влади. (Долгіх В. П., 2002, р.124)

Політичний дискурс можна розділити на кілька типів, таких як:

Офіційний дискурс: він використовується на засіданнях законодавчих органів та в офіційних документах і використовує структуровану мову для передачі політики та рішень.

Публічний дискурс: сюди входять виступи та репрезентації в засобах масової інформації, спрямовані на широку громадськість, часто використовуючи методи переконання для формування громадської думки.

Критичний дискурс: аналізуючи основні ідеології та співвідношення сил у політичній комунікації, цей підхід спрямований на виявлення упереджень та маніпулювання наративами.

Цифровий дискурс: з розвитком соціальних медіа політичні дискусії перейшли в Інтернет, що дозволило збільшити участь, але також призвело до таких проблем, як дезінформація та поляризація.

Вивчення політичного дискурсу часто передбачає вивчення того, як мова впливає на сприйняття, формує політичні реалії та відображає культурні цінності. Аналізуючи дискурс, вчені прагнуть зрозуміти наслідки політичної комунікації та її вплив на суспільство.

Деякі науковці та мовознавці, такі як П. Ньюмарк, К. Райс і М. Снелл-Горнбі, стверджують, що існує чотири різні види інформації. Це чотири категорії: когнітивна, оперативна, емоційна та естетична. Когнітивна інформація, яка характеризується об'єктивністю та абстрактністю, передає об'єктивні дані про навколишній світ і реальну дійсність. Оперативна інформація має на меті змусити людей діяти. З іншого боку, емоційна інформація характеризується суб'єктивними емоціями. З естетичної точки зору вона символізує красу.

Серед жанрів політичного дискурсу орієнтаційні стилі мовлення є другими за частотністю. Вони відіграють важливу роль у формуванні громадської думки та встановленні зв'язку між політичними діячами і аудиторією. Ці стилі дозволяють політикам визначати свою позицію з актуальних питань, створюючи контекст для подальшого обговорення.

Окрім того, орієнтаційні стилі допомагають сформувати уявлення про цінності та пріоритети, що стоять за політичними рішеннями, а також можуть бути використані для активізації громадської участі в політичних процесах. Політична промова, отже, є політичним виступом, який намагається переконати аудиторію в правильності певної ідеї чи дії. Політичні промови включають емоції, оперативні та розумові елементи. Залежно від домінування одного з них виділяються різні типи політичних промов, а також обираються відповідні методи усного та письмового перекладу. Політичні промови класифікуються залежно від місця, приводу, аудиторії та теми. Політичні промови можуть бути вітальними, парламентськими, партійними або святковими. Крім того, можна також виділити ритуальні жанри політичних промов, такі як інавгурації, прощання, різдвяні та новорічні звернення, засідання за столом, ювілейні та урочисті промови, вручення нагород і відкриття форумів, фестивалів і виставок. У цій роботі ми розглянемо політичну промову колишнього президента Сполучених Штатів Дональда Трампа.

Роль політичної промови в політичному дискурсі є багатогранною та важливою. Вона виконує функцію посередника між владою і суспільством, допомагаючи політикам комунікувати свої ідеї, плани та рішення широкій аудиторії. Основна мета політичних промов - формувати суспільні погляди, впливати на громадську думку та мобілізувати підтримку для досягнення певних політичних цілей.

Політичні промови відіграють ключову роль у створенні та зміцненні політичного іміджу, допомагаючи лідерам досягти впізнаваності та довіри з боку виборців. Через них політики можуть позиціонувати себе як лідерів, здатних реагувати на соціальні виклики, зокрема економічні кризи, війни чи природні катаклізми. У контексті політичного дискурсу промови також служать для легітимізації влади - вони забезпечують комунікативний міст між владними структурами і громадянами, пояснюючи рішення та політичні дії.

Крім того, політичні промови є ефективним інструментом для створення ідейних рамок, через які суспільство осмислює політичні події. Політики часто використовують промови, щоб розставляти акценти та визначати, які проблеми є важливими, якими шляхами слід їх вирішувати, а також які цінності є пріоритетними. Таким чином, політична промова не лише відображає, але й активно формує політичний дискурс, задаючи напрямок суспільних обговорень і публічних дискусій.

У сучасному інформаційному середовищі, з огляду на швидкість поширення інформації через медіа та соціальні мережі, політична промова може набувати глобального впливу. Тому її роль у політичному дискурсі стає ще більш важливою, адже вона здатна одночасно впливати як на національний, так і на міжнародний політичний порядок денний.

Більш того, політичні виступи служать засобом активізації суспільних настроїв і формування колективної ідентичності громадян. Завдяки емоційним закликам та символічній мові політики можуть згуртувати підтримку навколо спільних цілей та цінностей, сприяючи соціальній згуртованості та політичній стабільності. Також такі виступи відіграють вирішальну роль у легітимації

влади, оскільки вони надають лідерам платформу для обґрунтування своїх дій і рішень, тим самим зміцнюючи їх позиції в політичному просторі. У часи кризи добре структуровані та чітко сформульовані виступи можуть значно підвищити довіру громадськості до державних інституцій. Зрештою, політичний дискурс через виступи важливий не лише для спілкування, а й для формування суспільних настроїв та стимулювання участі в демократичних процесах.

Важливими складовими успішного ораторського мистецтва є просодичні засоби, такі як інтонація, ритм, темп, акцентуація та паузи. Вони сприяють не тільки чіткому донесенню змісту промови, але й передають емоційне забарвлення, що робить виступ переконливим та ефективним.

1.2. Риторичні стратегії в політичній промові

Риторичні стратегії визначаються як систематичне використання мовних та стилістичних прийомів для досягнення комунікативних цілей. Вони спрямовані на створення переконливої аргументації та емоційного впливу на аудиторію (Аристотель, 2007, р. 203-279). У політичному мовленні ці стратегії спрямовані на переконання, мотивування та вплив на аудиторію. Вони базуються на класичних риторичних принципах, таких як етос (характер оратора), патос (емоційний вплив) та логос (логічна аргументація).

У типології комунікативної стратегії найбільш поширеною є класифікація Т. ван Дейка. Типологія К. с. є практично не розробленою проблемою комунікативної лінгвістики. Найбільш поширеною є класифікація К. с. Т. ван Дейка, яка виділяє контекстуальні й текстові макростратегії: перші визначені залежністю від загального контексту ситуації, комунікативної взаємодії, типу дискурсу й можливості свободи референції, другі зафіксовані в тексті як сигнали певної теми, що сприяють формуванню гіпотези адресата відносно теми дискурсу чи епізоду або перевірки, згадування та корекції вже виокремлених адресатом макропропозицій.

Крім того, політичні виступи часто відображають переважаючі соціальні цінності та прагнення населення, що робить їх дзеркалом суспільних настроїв.

Використовуючи культурні традиції та загальний досвід своєї аудиторії, політики можуть підвищити резонанс своїх повідомлень та розвинути почуття причетності. Більше того, ефективність політичної промови часто залежить від її виголошення, оскільки такі фактори, як тон, мова жестів та залучення аудиторії, можуть суттєво вплинути на її сприйняття. У міру зміни політичного ландшафту адаптація мовленнєвих стратегій стає вирішальною для лідерів, які прагнуть зберегти актуальність і зв'язок зі своїми виборцями. Зрештою, вивчення політичних виступів виявляє їх багатогранну роль не лише у передачі інформації, а й у впливі на траєкторію політичних та соціальних змін. Таким чином, аналіз цих виступів може дати цінну інформацію про динаміку влади та формування суспільного дискурсу.

Також дослідник розмежовує когнітивні, контекстуальні, мовленнєві, семантичні, синтаксичні, схематичні, текстові стратегії та стратегії розуміння.

Значимими та здебільшого пов'язані із впливом на адресата, допоміжні - зумовлені ситуацією, контролем за перебігом спілкування й привертанням уваги адресата, приміром, допоміжними можуть бути стратегія самопрезентації, статусні та рольові стратегії тощо. Прагматичні стратегії пов'язані з компонентами комунікативної ситуації: автором, адресатом, каналом зв'язку, комунікативним контекстом. Діалогові К. с. використовують в конwersаційному аналізі діалогу.

Основні риторичні стратегії в політичному мовленні включають:

1. **Етос:** стратегія авторитету. Етос пов'язаний з репутацією та авторитетом оратора. Політичні діячі часто використовують цю стратегію, щоб підкреслити свою компетентність, досвід та моральні якості. Вони можуть апелювати до своєї професійної кар'єри, попередніх досягнень або звертатися до підтримки авторитетних осіб чи організацій (Аристотель, 2007, с. 45).
2. **Патос:** стратегія емоційного впливу. Патос спрямований на викликання емоційної реакції у аудиторії. Політики використовують метафори, аналогії, особисті історії та інші емоційно насичені елементи, щоб

пробудити симпатію, страх, обурення або натхнення. Емоційний вплив є потужним інструментом для залучення підтримки та мобілізації громадян (Аристотель, 2007, с. 47).

3. **Логос:** стратегія логічної аргументації. Логос базується на використанні логічних аргументів та доказів для переконання аудиторії. Це може включати статистичні дані, факти, цитати експертів, аналітичні висновки тощо. Політики використовують логос для підкріплення своїх позицій, доведення правдивості своїх тверджень та спростування аргументів опонентів (Аристотель, 2007, с. 49).

Специфічні риторичні прийоми в політичному мовленні:

- Повтори. Повтори є ефективним прийомом для підсилення ключового послуху та створення ритмічного ефекту. Наприклад, повторення одного і того ж твердження кілька разів може допомогти закріпити його у свідомості аудиторії.

- Риторичні запитання. Риторичні запитання використовуються для залучення уваги аудиторії та стимулювання роздумів. Вони не вимагають відповіді, але сприяють залученню слухачів до активного мислення та підтримки позиції оратора.

- Антитези. Антитези дозволяють підкреслити контраст між двома протилежними ідеями або явищами. Вони можуть бути використані для демонстрації переваг однієї позиції над іншою або для посилення критики опонентів.

- Алітерація. Алітерація полягає у використанні повторюваних звуків на початку слів для створення ритмічного та звукового ефекту. Це може допомогти зробити мовлення більш запам'ятовуваним та привабливим для слухачів.

Риторичні стратегії мають значний вплив на політичний дискурс. Вони не лише формують зміст політичних повідомлень, але й визначають способи їх сприйняття та інтерпретації аудиторією. Використання ефективних риторичних стратегій дозволяє політичним акторам досягати наступних цілей:

- Формування громадської думки. Риторичні стратегії допомагають політичним лідерам переконувати громадян у правдивості своїх позицій, що сприяє формуванню позитивного ставлення до їхніх ідей та політики.

- Мобілізація підтримки. Використання емоційних та логічних прийомів сприяє залученню підтримки з боку виборців, підвищуючи їхню активність та участь у політичних процесах.

- Легітимація влади. Риторичні стратегії допомагають політичним акторам обґрунтовувати свої рішення та дії, що сприяє зміцненню довіри до влади та її легітимності.

- Вплив на опонентів. Риторичні прийоми можуть бути використані для критики та дискредитації політичних опонентів, послаблення їхньої позиції та зниження підтримки з боку громадськості.

Просодичні засоби в політичному мовленні включають такі елементи, як зміна тону голосу, наголошування ключових слів і використання пауз для створення драматичної напруги. Ці засоби є важливим інструментом риторичної маніпуляції, оскільки допомагають підсилювати ефект від застосування класичних риторичних прийомів. Наприклад, під час використання етосу, інтонація та темп мовлення можуть підкреслювати впевненість і авторитет оратора, підсилюючи його образ компетентного лідера. У випадку патосу, правильне наголошення емоційно значущих слів та паузи між ними можуть викликати більш сильні емоційні реакції, залучаючи слухачів на глибшому психологічному рівні.

Темп мовлення також є важливим фактором: підвищення темпу може сигналізувати про терміновість або енергійність, тоді як уповільнення надає промові важливості і дозволяє слухачам краще усвідомити ключові тези.

Ритмічність мовлення допомагає створити запам'ятовуваний патерн, який полегшує запам'ятовування важливих фраз або ідей. Оратор, використовуючи **паузи**, не лише підкреслює значущість певних тверджень, але й дає слухачам можливість осмислити почуте, створюючи ефект підсилення емоційного та інтелектуального сприйняття промови.

Таким чином, поєднання риторичних та просодичних засобів дає можливість створити більш комплексний і впливовий політичний виступ, у якому не лише зміст, але й форма подачі відіграють вирішальну роль у досягненні комунікативних цілей.

Сьогоднішні політичні виступи суттєво відрізняються від виступів у минулому в кількох ключових сферах.

По-перше, використання технологій та платформ змінило спосіб виступу. Сучасні виступи часто транслюються через соціальні мережі та цифрові платформи, охоплюючи ширшу аудиторію, тоді як попередні виступи в основному транслювались по телебаченню, радіо та друкованим виданням.

По-друге, формат і стиль змінилися. Сучасні виступи, як правило, коротші та неформальніші, використовуючи просту мову та емоційні елементи для залучення молодшої аудиторії. Навпаки, минулі виступи, як правило, були більш формальними та структурованими.

Цільова аудиторія також змінилася. Сьогодні політики активно адаптують свої повідомлення, щоб вони резонували з різними соціальними групами, тоді як минулі виступи часто були спрямовані на ширшу аудиторію, не беручи до уваги її різноманітність.

Більш того, теми, що зачіпаються у виступах, розширилися. Сучасний політичний дискурс часто торкається таких тем, як зміна клімату, соціальна справедливість та права людини, тоді як попередні виступи зосереджувались на економічних та військових питаннях.

Нарешті, взаємодія з аудиторією стала більш поширеною. Сучасні бесіди часто включають елементи інтерактивності, такі як опитування та сесії запитань та відповідей, які в минулому були менш поширеними.

Ці зміни відображають еволюцію політичної комунікації та адаптацію до сучасних вимог суспільства.

1.3. Роль просодичних засобів в актуалізації тексту політичної промови

Політичне мовлення є однією з ключових форм комунікації, що визначає як внутрішньо, так і зовнішньополітичні процеси. Воно відіграє важливу роль

у формуванні громадської думки, мобілізації електорату, легітимації влади та впливу на міжнародні відносини. Вивчення сутності, структурної організації, жанрової типології та ролі політичного мовлення у політичному дискурсі є важливим для розуміння механізмів функціонування політичної комунікації.

Політичне мовлення визначається як форма комунікації, яка здійснюється політичними акторами з метою впливу на аудиторію та досягнення політичних цілей. Воно відображає ідеологічні та прагматичні інтереси, формує образи політичних лідерів, партій та урядових інститутів (Smith, 2015, p. 23). Політичне мовлення включає різні види виступів, промов, інтерв'ю, дебатів, заяв, звернень та інших форм висловлювання, що мають на меті переконати, мотивувати або інформувати аудиторію (Jones & Williams, 2017, с. 56-57).

Генезис політичного мовлення можна простежити до стародавніх часів, цивілізацій, таких як Греція та Рим, де риторика, якою володіли оратори під час публічних зібрань, каталізувала ключові соціальні та політичні зміни. Кожна епоха зробила свій внесок в еволюцію політичного мовлення, але поява засобів масової інформації глибоко змінила їх роль, функції та ефективність (Васенко, 2008, с. 45-48).

Для досвідченого політика мова, що використовується в публічному дискурсі, виступає потужним інструментом, здатним формувати суспільні настрої та впливати на політичні процеси. Відповідно, публічні промови є важливим засобом політичної участі, через які політики можуть передавати свої наративи й впливати на аудиторію (Vasko & Aleksiiievets, 2021, p. 255-291).

У лінгвістиці просодія - це вивчення елементів мови, які не є окремими фонетичними сегментами (голосними та приголосними), але є властивостями складів та більших одиниць мови, включаючи такі лінгвістичні компоненти, як інтонація, наголос та ритм.

Основними просодичними засобами є:

Мелодика - ритмічний лад мови, послідовна зміна висоти тону, сили й часу звучання голосу, що відбиває інтелектуальний та емоційно-вольовий

зміст мовлення. Gimson A. C. (67 - 222) дотримується погляду, що лексичний наголос в англійській мові – це складне явище, що характеризується змінами у силі, мелодиці, довжині та якості, при чому мелодика і екстра гучність є домінуючими факторами. Донедавна багато фонетистів (Д. Джоунз, Л. Армстронг, І. Ворд, Г. Суїт та ін.) ототожнювали інтонацію з мелодикою мови, вважаючи, що мелодика мови є рухом основного тону в процесі мовлення і зміни висотних характеристик мовної інтонації можна визнати основним, провідним фактором усього складного процесу інтонування Левицький А. Е., Гаращук Л. А (29 - 192).

Словесний наголос – це вирізнення одного чи декількох складів цього слова за допомогою артикуляційних засобів, м'язової напруженості мовного апарата, збільшення сили видиху, зростання тривалості звучання складотворного звука. (Возна, М. О., Гапонів А. Б., Акулова О. О., Хоменко Н. С., Гуль В. С. 480 с.) Склад і голосний звук складу, на який падає наголос, називається наголошеним, а всі інші – ненаголошеними. Наголос можна розглядати з точки зору формування і сприйняття. Ми використовуємо більше м'язової енергії, коли наголошуємо склад, ніж навпаки. Якщо розглянути даний аспект з боку сприйняття, то наголошені склади розпізнаються завдяки тому, що вони більш помітні відповідно від ненаглошених складів. На думку фонетистів, це досягається завдяки тому, що слухачі сприймають цей склад, як більш сильний, а також кожен склад вимовляється на певному мелодійному рівні, що пов'язано з частотою вібрації голосових зв'язок і є головною характеристикою сприйняття мовлення.

Фонетичний прояв наголосу різний. У різних мовах один з компонентів (факторів) словесного наголосу, як правило, є більш визначним ніж інші. Залежно від цього виділяють наступні типи словесного наголосу:

1. Динамічний або силовий наголос досягається за допомогою більшої інтенсивності артикуляції та є характерним для англійської мови.
2. Музичний наголос досягається головним чином завдяки зміні висоти голосу.

3. Кількісний наголос досягається зміною кількісних показників (відносним збільшенням довжини) голосного звуку в наголошеній позиції порівняно з іншими ненаголошеними голосними;

4. Якісний наголос пов'язаний з якісними змінами наголошеного голосного. На відміну від ненаголошених звуків, голосний в наголошеній позиції ніколи не може бути редукованим (Паращук В. Ю., 39-172).

Англійський лексичний наголос традиційно визначається як динамічний. Проте, останні дослідження наголосу в англійській мові вказують на існування ієрархії акустичних сигналів наголошених складів: найбільш впливовим для сприйняття наголосу є мелодійний рівень, друге місце займає довжина, за якою слідує сила (інтенсивність) та якість (Laver J., 82-513).

(А. Гімсон 67с.) дотримується погляду, що лексичний наголос в англійській мові – це складне явище, що характеризується змінами у силі, мелодиці, довжині та якості, при чому мелодика і екстра гучність є домінуючими факторами. Питання щодо ступенів словесного наголосу та їх термінології є дискусійним. Багатоскладове слово має стільки ступенів наголосу, скільки складів. Позначивши найсильніший склад цифрою 1, другий по силі склад цифрою 2 і т.д., можна зобразити розподіл наголосів у слові: indivisibility [in. di. vi. zi. bi. lə. ti] 2. 5. 3. 6. 1. 7. 4

Проте з метою диференціації слів один від одного та їх ідентифікації, четвертий, п'ятий та наступні ступені лексичного наголосу – зайві .

Більшість британських (Д. Джоунс, Р. Кінгдон, А. Гімсон) виділяють три ступені словесного наголосу в англійській мові:

1. Головний – найсильніший;
2. Побічний (другорядний) – другий по силі після основного;
3. Слабкий (редукований) – усі інші ступені. Паращук В. Ю. (39-73).

Існує декілька систем позначення наголосу умовними знаками на письмі: наголошений склад виділяється жирним шрифтом, курсивом,

підкреслюється, пишеться великими літерами, над (перед) ним ставиться вертикальний (нахилений) штрих та інші. Постановка наголосу в англійській мові досить складна. Існує думка, що краще всього сприймати місце наголосу, як невід'ємну частину окремо взятого слова і запам'ятовувати його разом із самим словом. Проте, також визнано, що у більшості випадків, при зустрічі незнайомого слова, англомовець може вимовити його з правильним наголосом. Тому, в принципі, можна виділити правила лексичного наголосу в англійській мові, але практично всі вони мають виключення.

Для визначення місця наголосу потрібно встановити:

1. Чи слово з морфологічної точки зору є простим, чи складним (містить один чи більше афіксів), чи складеним.
2. Граматичну категорію, до якої належить слово (іменник, дієслово, прикметник і т.п.).
3. Кількість складів у слові.
4. Фонологічну структуру слова.
5. Історичне походження слова.

Темп мовлення, як зазначає Мельник Л. В. у своєму рефераті - швидкість мовлення, вимірювана кількістю виголошуваних за секунду складів. Темп мовлення передає ставлення мовця до висловлюваного: вагоме вимовляється повільніше, неважливе - швидше (Мельник Л. В., 2016 р.56).

Темп може бути швидким, повільним або середнім, залежно від контексту і емоційного стану мовця. Швидке мовлення часто свідчить про збудження або ентузіазм, тоді як повільне — про серйозність чи важливість сказаного.

Ключовим аспектом темпу є використання пауз. Довгі паузи підкреслюють важливі моменти, даючи слухачам час на осмислення, тоді як короткі паузи створюють ритм і динаміку.

Мовець також може змінювати темп упродовж промови, щоб акцентувати різні частини висловлювання. Наприклад, важливі ідеї можуть бути озвучені повільніше, тоді як менш суттєві деталі — швидше.

Темп мовлення впливає на сприйняття інформації слухачами. Повільний темп полегшує розуміння складних ідей, а швидший може викликати відчуття енергійності.

Пауза - тимчасова зупинка, перерва в мові або розмові (Словник української мови online, с.2220).

Ритм – чергування наголошених і ненаголошених складів, коротких і довгих синтагм; тембр голосу – емоційноекспресивні відтінки звуків, наприклад, лагідний, веселий, грайливий тон тощо; темп – швидкість або повільність тривання мовлення в часі, тривалість пауз (Vassilyev V. A. p. 286–320.)

Тембр мовлення - це те особливе "забарвлення" звуку, яке дозволяє нам розрізнити голоси різних людей, музичні інструменти та навіть різні звуки, видавані одним і тим же інструментом. Це те, що робить звук неповторним та впізнаваним.

Усі вищезазначені просодичні засоби формують роль просодії у мові, адже кожен компонент відповідає за конкретний аспект. Так за допомогою інтонації, пауз та наголосів мовець підкреслює сенс. Широкий спектр емоцій буде передаватись через тембр, а темп мовлення відповідає за вплив на сприйняття інформації. Оратор з монотонним темпом викликає нудьгу та незацікавленість, в той час як емоційний темп навпаки отримає залучення аудиторії. Темп і паузи є важливими просодичними засобами, які допомагають оратору контролювати ритм мовлення та впливати на сприйняття аудиторією. Зміна темпу та вдале використання пауз можуть підкреслити ключові моменти промови, посилюючи її переконливість. Оратор, який вміло керує цими засобами, здатен не лише утримувати увагу слухачів, але й ефективно доносити свої ідеї, адаптуючи мовлення до комунікативного контексту. У сфері політичного дискурсу темп і паузи стають засобами побудови риторичного ефекту, для того, щоб удавати несподіваність та щоб підкреслити важливі моменти. Промова, яка характеризується постійним темпом, помірними паузами та мінімальними коливаннями, означає

майстерність, надаючи оратору незрівнянний вплив, щоб схилити, обґрунтувати та схилити аудиторію. Сукупність просодичних засобів утворить контакт з аудиторією.

Політичні тексти охоплюють різноманітні жанри, включаючи нормативні документи (наприклад, конституції), інструментальні матеріали (плакати, листівки), інтегративні рамки (маніфести партій) та переконливі форми (політичні промови). Особливу увагу заслуговують парламентські звернення, передвиборна риторика, партійні маніфести, дипломатичні протоколи, вітальні слова та святкові промови, кожне з яких виконує певну функцію у політичній комунікації (Ботвина Н.В., 1999, с. 45-47).

Розглянуті через риторичну призму, політичні промови виступають як важливий інструмент впливу на масову аудиторію. Вони формують соціально значущі наративи, що окреслюють важливі імперативи у сферах суспільного життя та пропонують шляхи їх вирішення. У контексті політичного дискурсу науковці виділяють сім конститутивних рис, які визначають його природу: інституційна специфіка, прагматична орієнтованість, політична суб'єктність, риторична стратегічність, публічність, нормативність та динамічна реакція на політичні реалії (Волкотруб Г.Є, 2004, с. 42). Ці риси є важливими для аналізу, оскільки вони окреслюють межі політичного дискурсу та визначають основні риторичні інструменти, за допомогою яких політики формують свої стратегії впливу на аудиторію.

Створення вражаючої промови вимагає від політика вмілого використання низки інструментів, що походять із таких дисциплін, як лінгвістика, риторика та психологія. Володіння цими основами прокладає шлях для створення переконливих і захоплюючих текстів, ретельної підготовки до публічних виступів, виголошення промов і досягнення бажаних результатів. Численні дослідження підтверджують, що дієвість промов залежить від поєднання конкретного змісту, стилістичних норм і комунікативного наміру автора.

Ефективність політичної промови значною мірою залежить від її структурної організації, що включає просодичні елементи, які допомагають підкреслити ключові моменти та забезпечити послідовність у висловлюванні. Просодія відіграє важливу роль у створенні ритміко-інтонаційної каденції, яка сприяє згуртованості та інтеграції всіх компонентів промови (Волкотруб, 2004, с. 112).

Політична промова – це потужний інструмент впливу, за допомогою якого політики формують громадську думку та спонукають людей до певних дій. Виступаючи перед аудиторією, політики використовують різноманітні риторичні прийоми, щоб переконати, надихнути або просто залучити слухачів. (Волкотруб Й.Г, 2004, р. 78).

Політична промова також часто містить стилістичні прийоми, такі як метафори, гіперболи, повторення ідей, що сприяють посиленню емоційного впливу на аудиторію та допомагають акцентувати увагу на ключових питаннях (Ботвина Н.В, 1999, р. 49-50). Важливою складовою політичного мовлення є прагнення до публіцистичної форми, що надає тексту характерної експресії та переконливості.

Політична промова є прототипним жанром політичного дискурсу, що представляє собою публічний виступ, який слугує ефективним інструментом для досягнення визнання лідерської позиції та демонстрації статусу політичного лідера.

Тексти політичних промов поєднують когнітивну, оперативну та емоційну інформацію в різних співвідношеннях, що залежить не лише від ситуації, але й від індивідуального стилю політичного мовця. Наприклад, парламентські промови часто мають когнітивний характер, оскільки зосереджені на аргументації та фактах для переконання аудиторії в раціональності політичних рішень. Натомість передвиборчі промови акцентують на емоційній складовій, оскільки їхньою метою є мобілізація електорату та створення емоційного зв'язку з виборцями.

Політичне мовлення має складну структурну організацію, що включає кілька рівнів, які забезпечують його ефективність. Перший — це тематичний рівень, що визначає основні теми та питання, які висвітлюються у промовах.

Політична риторика часто стосується економічних, соціальних, міжнародних та екологічних проблем. Логічний рівень передбачає побудову чіткої аргументації, яка використовується для переконання аудиторії. Структурована логіка та обґрунтованість є необхідними умовами для досягнення переконливості промови. Нарешті, риторичний рівень включає використання стилістичних засобів, таких як метафори, аналогії та риторичні запитання, які підсилюють емоційний вплив на слухачів (Волкотруб Г.Є, 2004, р. 145).

Наступний - прагматичний рівень - стосується стратегій впливу на аудиторію, які використовуються для досягнення конкретних політичних цілей. Це можуть бути апеляція до емоцій, етика, логіка, авторитет тощо.

Риторика є однією з найважливіших дисциплін, яка досліджує мистецтво переконання. У політичному мовленні риторичні стратегії відіграють ключову роль, оскільки вони дозволяють політичним особам ефективно комунікувати зі своїми аудиторіями, формувати громадську думку, мобілізувати підтримку та впливати на політичні процеси.

Ретельний аналіз риторики політичних діячів розкриває стратегії та тактики, які використовуються для того, щоб схилити аудиторію, а також лінгвістичні прийоми, які використовуються для здійснення найпотужнішого впливу. Точку зору можна розглядати як результат когнітивних та комунікативних зусиль індивіда, які базуються на його перцептивному, когнітивному та ідеологічному досвіді. Цей досвід формує сприйняття, інтерпретацію та оцінку подій і явищ, а також впливає на те, як людина комунікує свою точку зору.

Політик, артикулюючи свою позицію, перетворює цей процес на когнітивне зусилля, спрямоване на адаптацію та представлення знань у спосіб, який відповідає інтересам та очікуванням цільової аудиторії.

Публічний виступ, незважаючи на розвиток інформаційних технологій і поширення медіа, залишається ключовою формою комунікації, особливо в політичній сфері, де він виконує важливу функцію впливу на громадську думку (Ботвина Н.В, 1999, р. 58-60).

Політичний дискурс вирізняється багатогранним використанням риторичних стратегій, які допомагають досягти основної мети — переконати аудиторію. Однією з ключових риторичних стратегій є чітке структурування аргументації, де політик використовує логічні ланцюги для обґрунтування своїх позицій. При цьому політики часто апелюють до колективних цінностей, створюючи єдність із аудиторією. Такі стратегії спрямовані на зміцнення довіри до політичного лідера та підвищення його легітимності в очах суспільства (Aristotle, 2007, р. 35-36).

Однією з важливих риторичних засобів є використання метафор і аналогій для підсилення емоційного впливу. Метафори дозволяють політикам не лише краще пояснити складні концепції, але й створювати вражаючі образи, що залишаються у свідомості слухачів, формуючи їх ставлення до подій або явищ (Lakoff & Johnson, 1980, р. 15-18). Риторичні запитання та повтори також часто використовуються для підкреслення основних ідей і для активної взаємодії з аудиторією.

Риторичні стратегії є основними елементами політичного дискурсу і мають велике значення для ефективного донесення ключової думки до аудиторії.

В англomовному політичному дискурсі риторичні стратегії відіграють важливу роль у формуванні емоційного та раціонального впливу на аудиторію. Політики використовують не лише лінгвістичні засоби, а й риторичні прийоми для підсилення емоційного резонансу своїх промов. Наприклад, через варіацію темпу, гучності та тонального діапазону політики здатні створювати контрасти, що допомагають привернути увагу та посилити переконливість висловлювань. Ці риторичні прийоми служать важливими засобами

виразності, сприяючи логічній структурі та інтелектуальній організації промови.

Зокрема, уповільнення темпу та зосереджений наголос використовуються для раціонального переконання аудиторії в обґрунтованості політичних рішень. Прискорений темп та підвищена тональність можуть служити для передачі емоційної напруги та мотивації до дії, що часто використовується в передвиборчих кампаніях. Таким чином, просодичні прийоми є важливим інструментом у риторичному арсеналі політичних лідерів.

У політичному дискурсі риторичні стратегії відіграють центральну роль у формуванні переконливої аргументації та впливу на аудиторію. Важливим аспектом є здатність політика використовувати різні риторичні прийоми для підкреслення своєї точки зору та створення емоційного зв'язку з аудиторією.

Наприклад, використання риторичних запитань та повторів дозволяє не лише акцентувати увагу на ключових питаннях, але й активізувати взаємодію зі слухачами, роблячи промову більш переконливою (Волкотруб, 2004, с. 134). Крім того, для посилення переконливості використовуються метафори та аналогії, які дозволяють політикам пояснити складні політичні концепції зрозумілою та емоційно насиченою мовою. Це допомагає аудиторії краще зрозуміти та прийняти запропоновані політичні рішення, формуючи позитивне ставлення до політика або його партії (Гром'як Ю.Т, 2006, р. 78-79).

Просодичні засоби є невід'ємною частиною виголошення політичних промов, суттєво впливаючи на сприйняття аудиторією як змісту, так і емоційного забарвлення висловлювань. До таких засобів належать мелодика, фразовий наголос, гучність, темп та паузація, ритм і тембр мовлення, які використовуються для підсилення комунікативного впливу та риторичної переконливості. Правильне використання просодичних засобів допомагає політичним ораторам створювати емоційний зв'язок зі слухачами та підкреслювати ключові моменти їхньої промови. Вивчення цих просодичних

компонентів є важливим для розуміння способів організації політичного дискурсу та його впливу на аудиторію.

Серед інтонаційних компонентів зміни мелодичного контуру мають першочергове значення для передачі та вловлювання нюансів для експресивних комунікативних цілей та окреслення суб'єктивної позиції мовця. Вчені стверджують, що мелодійність служить для підкреслення зв'язності висловлювань у комунікативних актах. Примітно, що переважаючий термінальний тон у політичній промові має тенденцію до спадного, хоча також використовуються варіації, включаючи парні тони в різних регістрах. Крім того, політики використовують складні термінальні тони, такі як висхідно-спадний або спадно-висхідний, щоб надати фразам акценту, значущості або новизни, хоча й помірно, як правило, для емоційного наголосу (Василенко Н.П., 2008, р. 45).

У поєднанні з мелодикою ритмічна структура мовлення набуває значення, надаючи чіткість повідомленню, розмежовуючи фокусні точки за допомогою тональної модуляції, забезпечуючи цілісність тексту та полегшуючи розуміння. Ритмічна організація політичного мовлення проглядається в характері синтагматичного розташування, яке відрізняється розмірністю (Гладіліна Г.Г., 1997, р. 66).

Центральним у ритмічній структурі політичного дискурсу є стратегічне розміщення пауз. Паузи служать засобами для спрямування уваги аудиторії на ключові моменти, акцентування елементів мови, впливу на синтагматичний потік і емоційного резонансу зі слухачами. Функціонально паузи поділяються на синтаксичні, логічні, емоційні та паузи вагання, кожна з яких виконує певну роль у сегментації мовлення та емоційному резонансі. Крім того, підготовлені політичні промови мають навмисні прагматичні паузи, стратегічно розташовані для підкреслення змісту, тверджень або ключових моментів промови, що відображає свідомий намір оратора (Гром'як ЮТ., 2006, р. 78).

Стратегічне розміщення пауз у політичному дискурсі відіграє вирішальну роль у залученні уваги аудиторії до ключових моментів, виділенні певних мовних елементів, впливі на перебіг мови та посиленні емоційного резонансу. Паузи можна розділити на синтаксичні, логічні, емфатичні і паузи коливання, кожна з яких виконує певну функцію по розділенню мови і емоційному залученню слухачів. Крім того, добре підготовлені політичні промови часто містять навмисні прагматичні паузи, стратегічно розташовані для посилення змісту, тверджень або критичних моментів мови, що відображають свідомі наміри мовця.

Більше того, використання пауз також сприяє очікуванню аудиторії, створюючи моменти для роздумів, які дозволяють слухачам переварити попередні твердження. Цей прийом посилює риторичний вплив і надає ваги наступному аргументу чи точці зору. Таким чином, паузи не просто переривають мову, але стають невід'ємною частиною загальної риторичної стратегії, дозволяючи оратору контролювати темп і перебіг мови. Ефективно маніпулюючи цими паузами, політики можуть посилити своє послання, забезпечити ясність і встановити більш глибокий зв'язок зі своєю аудиторією.

Слова та фрази, що несуть високий комунікативний заряд, піддаються феномену тимчасової екстенсії, що свідчить про прагнення мовця виділити семантично значущі елементи мовлення та відмежувати їх від нейтральних, фонових компонентів. Складні коливання темпу всередині політичного дискурсу створюють сценарії наративу, забезпечуючи реалізацію комунікативного порядку денного з максимальним впливом.

Крім простих коливань у висоті голосу (ключової ноти), пауз і темпу, інтонація містить безліч функціонально значущих елементів, включаючи різноманітні форми наголосу — вербального, логічного чи фразового. Наголос, коли його розгортають стратегічно, не лише підкреслює новизну чи важливість у мовленні, але й слугує інструментом для окреслення інформаційної ієрархії в тексті та навіть для створення різких контрастів (Ботвина Н.В, 1999, р. 67).

Дослідження риторичних стратегій в політичному дискурсі не тільки дозволяє краще зрозуміти механізми комунікації між політиками та суспільством, але й виявляє зв'язок між риторичними засобами та їхнім впливом на політичні процеси. Наприклад, Волкотруб Г.Й. (2004, с. 120) підкреслює важливість просодичних елементів, таких як темп і тон, у посиленні переконливості політичних промов. Ці елементи не лише додають емоційної глибини, але й допомагають структурно організувати мовлення, сприяючи зрозумілості для аудиторії.

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективне використання риторичних стратегій та просодичних засобів є ключовим фактором у досягненні успіху в політичних комунікаціях.

Риторичні стратегії визначають тактики формування стилістичних прийомів і фігур, а також риторичних технік впливу на адресата. У науковій літературі існує також поділ стратегій на власне комунікативні, які регулюють послідовність комунікативних дій, і змістові, що відповідають за планування змісту і його маніфестацію за допомогою наявних мовних ресурсів. К. с реалізується у відповідних комунікативних тактиках – підпорядкованих комунікативній стратегії конкретних способах здійснення інтенсійно стратегічної програми комунікації.

Передусім, слід зазначити, що поняття «стратегія» широко використовується в дослідженнях різних напрямів дискурс-аналізу. Т. А. ван Дейк розглядає стратегію як «властивість когнітивних планів» і підкреслює, що, на відміну від правил і принципів стратегія характеризується «гнучкістю» (Dijk, 1989, p. 272-273). Стратегії реалізують комунікативні цілі в процесі соціально зумовленої взаємодії та «релевантні» до «вибору», який дозволяє людині досягти цих цілей» (Dijk, 1989, p. 272). Вибір стратегій ґрунтується на аналізі комунікативної ситуації та прогнозуванні її результату.

Варто також уточнити, що під стратегією розуміється когнітивний аспект комунікації, за допомогою якого досягається оптимальне вирішення комунікативних завдань в умовах недостатності інформації про дії партнера та

контролюється оптимальне вирішення комунікативних завдань контролюється оптимальне вирішення комунікативних завдань в умовах недостатності інформації про дії партнера (Alexiyevets, 2019, p.173).

Досліджуючи проблеми публічних виступів, мовознавці звертають увагу на те, що ораторське мистецтво є одним з основних видів мистецтва. Зазначається, що стосовно риторичного дискурсу стратегія (дискурсивна) – це сукупність запланованих ходів, які слугують оптимальній реалізації інтенції мовця в процесі його взаємодії з аудиторією: «Вирішальним фактором будь-якого публічного виступу є вміння оратора налагодити взаєморозуміння з аудиторією, встановити і підтримувати контакт, а також встановлювати і підтримувати контакт, а також стежити за реакцією слухачів (Alexiyevets, 2019, p.172-173).

Висновки до Розділу 1

Політичні промови є складним жанром, що вимагає детального аналізу теоретичних аспектів використання мови, особливо в частині просодичних засобів. У межах цього розділу було досліджено ключові аспекти використання просодії в політичних промовах, зокрема природу політичного мовлення та його просодичні характеристики, а також засоби, які допомагають ораторам досягти ефективної комунікації з аудиторією.

По-перше, було розглянуто поняття просодії та просодичних засобів. Також було розглянуто різноманітні просодичні засоби, що використовуються в політичних промовах. Це включає як риторичні прийоми, такі як повтори та паралелізм, так і просодичні засоби, як-от зміна висоти голосу та темпу мовлення. Ці засоби допомагають політикам підвищити ефективність своїх виступів, привернути увагу аудиторії та зміцнити основні меседжі.

По-друге, просодичні особливості мовлення. Виявлено, що політична промова є не лише засобом передавання інформації, але й ефективним інструментом впливу на аудиторію, де просодія відіграє важливу роль у підсиленні емоцій та переконливості. Інтонаційні моделі, ритм та наголос є ключовими засобами для передачі намірів і емоцій оратора.

По-третє, було ознайомлено із специфічними просодичними особливостями, які притаманні публічним виступам, зокрема використання пауз, варіацій інтонації та темпу для досягнення емоційного резонансу з аудиторією. Використання цих елементів допомагає ораторам викликати довіру, налагодити контакт зі слухачами та ефективно донести свої думки.

Другий розділ також зосереджується на важливій ролі просодичних засобів у політичному мовленні, підкреслюючи, що ці елементи не лише формують структуру виступу, але й суттєво впливають на сприйняття аудиторії. Відзначаючи, що просодія включає в себе інтонацію, наголос, ритм і темп мовлення, текст демонструє, як ці елементи взаємодіють, підсилюючи риторичні стратегії ораторів.

Важливо зазначити, що зміна тону голосу, наголошування ключових слів та використання пауз допомагають створити емоційний резонанс з аудиторією. Наприклад, під час використання етосу оратор може продемонструвати впевненість, завдяки чому слухачі сприймають його як авторитетну фігуру. В той же час, патос, з правильним наголошуванням емоційно значущих слів, здатен викликати сильні емоційні реакції, що зближує оратора з аудиторією.

Темп мовлення, як зазначено, є ще одним ключовим аспектом. Уповільнений темп може надати важливості промові, тоді як швидкий темп сигналізує про енергійність і терміновість. Використання пауз також є стратегічним: вони підкреслюють важливі моменти і дають слухачам можливість осмислити інформацію. Це свідчить про те, що вміння контролювати темп і паузи є важливим для досягнення комунікативних цілей.

Аналіз лексичного наголосу в англійській мові показує, що це явище є складним і багатогранним. Згідно з дослідженнями, динамічний наголос домінує, але також існує й інші типи наголосу, які впливають на сприйняття інформації. Встановлення правил лексичного наголосу є важливим для правильного сприйняття слів, оскільки це впливає на їхнє значення і, врешті-решт, на ефективність комунікації.

Просодичні елементи, такі як тембр голосу, темп і ритм, формують емоційну забарвленість мовлення. Вони допомагають ораторові підтримувати контакт з аудиторією, що є критично важливим у політичному контексті. Наприклад, оратори, які мають монотонний стиль мовлення, ризикують втратити увагу слухачів, тоді як емоційний темп може забезпечити залучення і взаємодію.

Підсумовуючи, ефективне використання просодичних засобів у політичному дискурсі є вирішальним для досягнення риторичних цілей. Ці елементи формують не лише структуру виступу, але й впливають на емоційний і інтелектуальний рівень сприйняття аудиторії. Розуміння того, як просодія взаємодіє з риторичними стратегіями, може допомогти ораторам стати більш впливовими і переконливими. Зважаючи на вищезазначене, можна стверджувати, що просодичні засоби не є просто прикрасою мовлення, а важливими інструментами риторичної маніпуляції, здатними суттєво змінити сприйняття та реакцію аудиторії.

Цей розділ підкреслює важливість комплексного підходу до аналізу мовлення, який враховує не лише лексичні та граматичні аспекти, але й просодичні елементи. З огляду на це, подальші дослідження можуть зосередитися на глибшому вивченні впливу різних просодичних засобів у контексті конкретних політичних ситуацій, що відкриває нові горизонти для розуміння риторики в політичному дискурсі.

Таким чином, теоретичний аналіз просодії в політичних промовах розкриває складну структуру мовлення, що використовується для досягнення риторичних цілей. Розуміння цих теоретичних засад є важливим для розширення знань про силу мови у формуванні політичного дискурсу та впливі на громадську думку. Це дослідження допомагає краще зрозуміти, як політичні лідери використовують просодичні засоби для побудови ефективної комунікації.

РОЗДІЛ 2. ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ РИТОРИЧНИХ СТРАТЕГІЙ В АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ

2.1. Структурно-стилістичний аналіз особливостей англомовних політичних промов

Політична промова, відзначаючись інформативно-переконувальним характером тексту, є важливою формою публічної комунікації. Як правило, такі тексти мають структуру, яка складається з вступу, основної частини, висновки та закінчення. Це пов'язано з тим, як люди сприймають мовленнєве повідомлення, коли виступають публічно.

Мета вступу полягає в тому, щоб привернути увагу слухачів і підготувати їх до подальшого перегляду інформації. Основна частина промови складається з викладу інформації та доказів. Цей процес використовує дедуктивні та індуктивні методи викладу інформації.

Політична промова має структуру, яка в свою чергу відображає комунікативну ситуацію в тексті, яка характеризується аргументацією, об'єктно-суб'єктною організацією інформації, авторською інтенцією та постійним зверненням до адресата. Для досягнення цих цілей використовуються відповідні комунікативно-прагматичні настанови та спеціально підготовлені просодичні засоби. Також політична промова має достатню кількість жанрів, кожен з яких повинен базуватися на раціональному підході з урахуванням відповідних рис публіки

Експресивність, яка досягається за допомогою стилістичних прийомів, які ускладнюють лексику або граматику, є важливою частиною політичного дискурсу. Синтаксичні просодичні засоби є ефективним засобом вираження у політичному дискурсі.

Зміна порядку слів, транспозиція значення речення та звуження та розширення моделі речення є прикладами структурно просодичних засобів. Перелічення, повтор, тавтологія, полісиндетон і паралельні конструкції, а

також еліпсис, називні речення, апосіопеза, асиндетон і парцеляція є прикладами розширення моделі речення.

Політична промова отримує тон і емоційний забарвлення завдяки використанню просодичних засобів, що робить її експресивним. Тексти політичних промов, написані англійською мовою, часто використовуються такі стилістичні прийоми, як еліпсис, іменні речення, апосіопеза, асиндетон, парцеляція, повторення, перелічення, тавтологія, полісиндетон, паралельні конструкції, інверсія, розділення членів речення та риторичні запитання. З іншого боку, в політичних промовах найбільш поширеними стилістичними прийомами є використання метафори, метонімії, синекдохи, перифразу, гіперболи та епітета. Розглянемо кожен тип окремо.

Звуження моделі речення включає:

- Апосіопеза - раптова зупинка в середині речення, що змушує слухача самостійно завершити думку. Це засіб створення напруги і залучення слухача до активного сприйняття інформації.

- Асиндетон - навмисне випущення сполучників, що надає мовленню компактності та динамічності.

- Парцеляція - розділення речення на менші частини, які оформлюються як окремі речення. Це типовий засіб для спонтанного мовлення, що підсилює емоційне забарвлення та виразність промови.

Розширення моделі речення включає:

- Повтор - це повторення слів, синонімів або синтаксичних конструкцій. Повтори підсилюють значущість інформації, роблять її більш запам'ятовуваною.

- Перелічення - називання об'єктів, що створює ланцюжок однорідних членів речення. Це додає тексту ритмічності та структурованості.

- Полісиндетон - стилістично мотивоване повторення сполучників або прийменників, яке акцентує увагу на кожному елементі переліку, підсилюючи ритм і темп мовлення.

- Паралелізм - послідовне використання однакових синтаксичних структур, що створює симетрію та гармонію у висловлюванні.

Зміна порядку слів включає:

- Інверсія - незвичайне розміщення членів речення з метою підсилення експресивності. Це дозволяє виділити ключові елементи висловлювання.

- Відокремлення членів речення - стилістичний засіб, що полягає у виділенні другорядного члена речення за допомогою пунктуації, підкреслюючи його важливість.

- Риторичні запитання - використовуються для створення уявного діалогу з аудиторією, залучаючи її до активного обговорення та рефлексії над темою промови.

Як наслідок, використання різноманітних даних моделей речень значно підвищує експресивність політичних промов, що робить їх більш переконливими та впливовими. Адже в будь-якій промові відбувається передача інформації і головне, щоб політик впливав всебічно: на розум, почуття, емоції, бажання, вчинки. Політики можуть краще передавати свої ідеї, залучати та утримувати увагу аудиторії та створювати емоційні зв'язки зі слухачами, якщо вони ефективно використовують ці інструменти.

Надамо кілька прикладів використання лексичних стилістичних прийомів у промовах Д. Трампа метафора є одним із найбільш поширених різновидів лексико-семантичних способів створення образності та виразності в публічних виступах; вона дозволяє використовувати інші символи для розкриття сутності подій і предметів, вибраних на основі того, наскільки вони схожі чи відрізняються один від одного. Використання метафор має емоційний вплив на аудиторію, що сприяє підтримці виступу та залученню слухачів.

Тропом, близьким до метафори, є метонімія, за допомогою якої значення слів переносяться з певних явищ та предметів на інші на основі їх суміжності. Метонімія відображає зв'язок між автором та його твором, між предметом і матеріалом, між посудиною і вмістом, між місцевістю і людьми, які в ній перебувають, між дією та її виконавцями.

Наприклад:

Звернемо увагу також на використання гіперболи – художнього засобу, що полягає в надмірному перебільшенні характерних властивостей чи ознак певного предмета або явища для підсилення художнього зображення. У промовах

Одним з найбільш вживаних стилістичних прийомів є епітет, призначенням якого є підкреслення характерної риси, визначальної якості певного предмета або явища і, увійшовши в нове семантичне поле, збагачення цього поля новим емоційним або смисловим відтінком.

Епітети використовуються, щоб надати мовленню емоційності та насиченості.

Політична промова, як правило, складається з трьох частин, кожна з яких виконує певну комунікативну функцію: вступ — заохочення аудиторії; основна частина — виклад повідомлення; і висновок — узагальнення, підведення підсумків, заклик до дії. Політичний виступ має особливу емоційну насиченість і експресивність, яка досягається за допомогою відповідних стилістичних і синтаксичних прийомів. (Красівський О. М., Горностай Л. М., 2018 р. 58–61)

Метою експериментально-фонетичного дослідження є перевірка обґрунтованих нами теоретичних передумов, щодо визначення просодичних засобів інтенсифікації висловлювань та виявлення основних закономірностей їх взаємодії й функціонування конкретних реально існуючих умовах комунікації.

Методика експериментального виявлення особливості інтонаційного оформлення інтенсифікованих висловлювань, базувалась на класифікації її основних типів. Висловлювання, систематизовані згідно із вказаною класифікацією.

Вивчення існуючих зв'язків між комунікативним змістом висловлювання в англійському мовленні та просодичними засобами його інтенсифікації здійснювалось відповідно до програми і методу дослідження,

спрямованих на вирішення його основних завдань – аудитивний аналіз та інтерпретацію експериментальних даних.

На наступному етапі аудитори-фонетисти встановлюють:

- 1) місце в ізольованому висловлюванні, де відбувається інтенсифікація;
- 2) тип передшкали;
- 3) тип шкали;
- 4) рух тону на першому наголошеному складі, у другій ритмогрупі, у перед'ядерній ритмогрупі;
- 5) термінальний тон;
- 6) діапазон синтагми;
- 7) діапазон інтонаційної шкали;
- 8) діапазон термінального тону;
- 9) висотно-тональний рівень початку синтагми;
- 10) висотно-тональний рівень початку шкали;
- 11) висотно-тональний рівень завершення синтагми;
- 12) висотно-тональний рівень завершення шкали;
- 13) гучність;
- 14) темп;
- 15) визначення ступеня виділення складів;
- 16) провідний засіб інтенсифікації висловлювання.

Для опису вище вказаних параметрів використовуються шкали комплексу перцептивних градацій, обґрунтованого у праці (А. А. Калити, 2009 р. 49):

Ступінь виділеності складів: ненаголошені, слабонаголошені, наголошені, сильнонаголошені.

Тип інтонаційної шкали: поступово низхідна ступінчаста, поступово низхідна ступінчаста шкала з перерваною поступовістю, низхідна ковзна шкала, низхідна скандентна, висхідна, рівна (висока, середня, низька).

Тип термінального тону: низхідний, висхідний, висхідно-низхідний, низхідно-висхідний, рівний із врахуванням рівнів їх початку та завершення.

Діапазон: вузький, звужений, середній, розширений, широкий.

Високо-тональний рівень початку та завершення висловлювання і шкали: екстрависокий, високий, середній, понижений, низький, екстранизький.

Темп: повільний, сповільнений, помірний, прискорений, швидкий.

Паузи: коротка, мала, середня, велика, довга.

Гучність: низька, понижена, помірна, підвищена, висока.

Кількість прослуховувань текстових фрагментів на даному етапі не обмежується.

Аналіз окремих параметрів інтонації мовлення спрямований на встановлення кореляції між акустичним та перцептивними одиницями, що створюють звуковий образ. Певному етапу звукового образу на перцептивному рівні відповідає структура акустичних характеристик. (Алексієвець О.М, 2002, р 200).

Для подальшого розвитку дослідження важливо також враховувати вплив соціальних і культурних чинників на формування інтонаційних особливостей англomовних політичних промов. Політики, представляючи інтереси певних груп, адаптують своє мовлення, щоб досягти максимального резонансу з аудиторією. Відповідно, **інтонаційні** засоби можуть варіюватися залежно від соціального контексту, мети промови та очікувань слухачів.

Крім того, варто зазначити, що вивчення **прагматичних** аспектів інтонації в політичних виступах допомагає зрозуміти, як мовці досягають впливу через тон, ритм та темп. Ці просодичні характеристики дозволяють оратору не лише переконувати, але й маніпулювати аудиторією, змінюючи її емоційний стан і ставлення до теми.

Особливо цікавим є **феномен політичного стилю**, який включає характерні інтонаційні патерни, що стали типовими для політичних лідерів різних епох і культур. Наприклад, деякі промовці використовують підвищення тону в кінці речень для створення додаткового емоційного напруження або для того, щоб підкреслити важливі меседжі.

Також потрібно враховувати специфіку впливу **термінальних тонів** на сприйняття інформації. Низхідний тон може сигналізувати про завершеність думки, впевненість та рішучість оратора, тоді як висхідний — залишати відчуття відкритості, незавершеності або запитання.

Окремої уваги заслуговують **паузи**, які, в залежності від їх тривалості, можуть виконувати різні функції. Короткі паузи часто використовуються для підсилення значення слів або фраз, тоді як довгі паузи дозволяють слухачам осмислити почуте, створюючи ефект зваженості і серйозності сказаного.

Крім того, варто враховувати, що **темп мовлення** в політичних промовах значною мірою залежить від національних і культурних особливостей аудиторії. Наприклад, для американських політичних промов характерний динамічний, швидкий темп, тоді як у британських промовах може переважати більш помірний темп, що створює відчуття формальності та обдуманості.

Не менш важливим є і **використання гучності**, адже підвищення гучності може сигналізувати про силу переконань і емоційну насиченість виступу, тоді як зниження гучності інколи застосовується для того, щоб привернути додаткову увагу до тих чи інших фрагментів промови, створюючи відчуття конфіденційності або важливості.

Аналіз політичних промов також показує, що **ритмічність** мовлення оратора може підсилювати ефект від повторень, створюючи своєрідну мелодійність, яка полегшує сприйняття та запам'ятовування основних тез.

У контексті англійських політичних виступів важливим є також поняття **висотно-тонального рівня**, який допомагає оратору підкреслювати

ключові моменти виступу або плавно переходити від однієї теми до іншої, змінюючи рівень голосу.

Використання різноманітних просодичних засобів дозволяє не лише зробити політичні виступи більш виразними, але й допомагає політикам створювати **переконливі звукові образи**, що відображають їхню рішучість, емоційність та авторитетність.

2.2. Аналіз лексико-граматичних особливостей англомовних політичних промов

Тексти політичних промов мають за своєю лексичною базою тематично об'єднані групи слів, що представлені як прагматично позитивними, так і прагматично негативними лексичними одиницями, що використовуються в політичному дискурсі загалом та в політичних промовах зокрема. Лексичні одиниці, такі як "справедливість", "свобода", "демократія", "суспільство", "нація", "громадянин", "покоління", "гідність" та інші, є прикладами тематично об'єднаних груп слів із позитивною прагматикою. Ці лексичні одиниці, внаслідок тривалого вживання, втратили свою інтенсивність впливу.

У той час, як у підкласі стилістичних засобів із негативною прагматикою представлені лексеми та словосполучення, які мають значний прагматичний потенціал і впливають на адресата, зокрема, "насильство", "ненависть", "ідеологія", "депресія", "екстреміст", "радикалізм", "боротьба", "тиранія", "війна", "лякати", "хаос", "відступ" та інші.

Аналізуючи використання лексики в англомовних політичних промовах, слід відзначити вживання різноманітних термінів, які належать як до суспільно-політичної лексики, так і до термінів інших сфер діяльності, таких як наука і техніка. Основні шари політичної лексики включають детермінологізовану політичну лексику, що виходить за межі політичного спілкування, та оцінно-нейтральну базову політичну термінологію.

Наприклад, у політичних промовах можна спостерігати вживання слів "дискусія", "сегрегація", "консенсус", "служба", "конфронтація" тощо. Також

до оцінно-нейтральної базової політичної термінології відносяться терміни, які не несуть вираженої позитивної або негативної конотації, наприклад, "легітимність", "загальне виборче право", "виборна відповідальність" тощо.

Досліджуючи тексти політичних промов, важливо звернути увагу на специфіку вживання та вплив певних лексичних одиниць. Позитивно забарвлені лексеми часто використовуються для створення позитивного образу кандидата або політичної партії, заклику до єдності та натхнення аудиторії. Наприклад:

"To Chairman Dean and my great friend Dick Durbin, and to all my fellow citizens of this great nation, with profound gratitude and great humility, I accept your nomination for the presidency of the United States." (Strangert E. Working Papers in Linguistics 121–124).

У цьому прикладі лексичні одиниці "gratitude", "humility", "fellow citizens" створюють позитивний образ промовця, підкреслюючи його чесноти та зв'язок з аудиторією. Негативно забарвлені лексеми, з іншого боку, використовуються для привернення уваги до проблем або критики опонентів, що також має сильний вплив на аудиторію:

"Because for 232 years, at each moment when that promise was in jeopardy, ordinary men and women – students and soldiers, farmers and teachers, nurses and janitors – found the courage to keep It alive."

У цьому уривку слова "jeopardy" і "courage" акцентують увагу на небезпеці та необхідності сміливих дій, створюючи емоційний вплив. Також важливо відзначити вживання термінів, які, хоча і є нейтральними, мають велике значення в політичному контексті:

"We are shaped by every language and culture, drawn from every end of this Earth; and because we have tasted the bitter swill of civil war and segregation, and emerged from that dark chapter stronger and more united, we cannot help but believe that the old hatreds shall someday pass; and that America must play its role in ushering in a new era of peace."

У цьому уривку терміни "civil war", "segregation" та "peace" використовуються для підкреслення історичних випробувань та майбутніх перспектив, що має на меті натхнення та консолідацію аудиторії.

Таким чином, вивчення стилістичних засобів, які використовуються в англомовних політичних промовах, дозволяє розкрити глибші механізми впливу на аудиторію через ретельно підібрані інтонаційно виділені слова та фрази, а також саму мелодику промов. Вживання як позитивно, так і негативно забарвлених лексичних одиниць, а також нейтральних політичних термінів, створює багатшарову структуру, що сприяє досягненню прагматичних цілей промовців.

Група політичної термінології включає так звані "інтернаціоналізми", які виражені або за допомогою греко-латинських коренів, або мають міжнародний характер у своєму денотативному значенні. Такі терміни використовуються для опису різних аспектів політичного життя та історії, які перетинаються з різними культурними та національними межами. Наприклад, терміни "constitution", "communism", "fascism", "democracy" та інші відображають загальні політичні концепції та ідеології, які є важливими для розуміння сучасних політичних процесів.

У той час, у політичних промовах використовуються терміни, що відображають цінності та принципи, на яких базується сучасна політична система. Наприклад, у таких висловлюваннях як "Recall that earlier generations faced down fascism and communism not just with missiles and tanks, but with the sturdy alliances and enduring convictions", використовуються терміни "alliances" та "convictions", які підкреслюють важливість спільної дії та непохитності переконань у боротьбі за свободу та демократію.

Терміни, які відображають загальні політичні цінності, такі як "liberty", "equality", "fraternity" та інші, також часто зустрічаються у політичних промовах. Вони відображають ідеали та принципи, які лежать в основі демократичного суспільства, і стимулюють аудиторію до підтримки політичних змін та реформ.

Оцінно-марковані політичні терміни, такі як "conservatism", "progressivism", "tyranny", "bureaucrat" та інші, використовуються для опису певних політичних ідеологій та систем влади. Ці терміни можуть мати відмінні конотації та сприйматися аудиторією залежно від її політичних переконань та поглядів.

Нарешті, у політичних промовах також використовуються "злободенні лексичні одиниці" або так звані "слова-хронотопи", які відображають конкретні історичні та політичні контексти. Наприклад, терміни "nuclear-free zone", "privatization", "austerity" та інші використовуються для опису сучасних політичних проблем та викликів і мають специфічне значення для розуміння сучасної політичної ситуації.

Аналізуючи політичні тексти, можна виділити чотири основні семантичні групи специфічної термінології: політичну, економічну, терористичну та мілітарну. Прикладами політичної термінології можуть бути такі терміни, як "Four Power Steering Committee", "socialist counter-demonstrators", "head of chancery", "diplomats", "federal government", "refugee organizations", "the official residences of Federal Dignitaries", "social democrats", "political section", "line of defence", "national defence", "The United States Department of State", "Department of Defense", "Secretary of Defense", "Department of the Air Force", "Department of Health, Education and Welfare", "United States Department of Labor", "the extravagant minorities", "Senator", "the European unity", "memorandum" та інші.

Таким чином, політична лексика є надзвичайно багатою та різноманітною, охоплюючи широкий спектр термінів, які відображають різні аспекти політичного життя та сприяють формуванню та передачі політичних ідей та переконань.

У сфері терористичної термінології можна відзначити наступні приклади: terrorists – терористи, the dealer of the weapon – торговець зброєю; international terrorism – міжнародний тероризм; reign of terror – правління терору; sophisticated weapons – складні види зброї; liquidation – "ліквідація";

the coordinator – координатор; the fundamentalists – фундаменталісти; a fanatical group – фанатичне угруповання; the volunteer-terrorist – терорист- смертник; the extremist ideology – екстремістська ідеологія; a radical Islamic empire – радикальна Ісламська імперія; the radicalism – радикалізм; terrorist attacks – терористичні атаки; shahids – шахіди та інші.

Коли Дональд Трамп заявив, що ми можемо просто "вгрузнути" в Афганістані, я виступав за залучення додаткових ресурсів і військових сил, щоб завершити боротьбу з терористами, які фактично напали на нас 11 вересня, і дав зрозуміти, що ми повинні заарештувати Усаму бен Ладена та його лейтенантів, якщо вони знаходяться під нашими прицілами.

Серед прикладів мілітарної термінології, яка часто зустрічається у політичних промовах, можна виділити такі: military policemen – військова поліція; the Bomb Disposal – саперна служба; offensive arms – наступальне озброєння; nuclear arms – ядерне озброєння; the international arms dealer – міжнародний дилер з постачання озброєння; unprecedented military buildup – безпрецедентне нарощування озброєння; intelligence source – абсолютно надійне джерело розвідувальної інформації; terror bombing – "психічне" бомбардування та інші.

Політичні промови та виступи відіграють значну роль у формуванні громадської думки та визначенні стратегій державної політики. Для досягнення комунікативних цілей у політичних промовах використовуються різноманітні просодичні засоби як морфологічного, так і синтаксичного рівня.

Наприклад, у політичних виступах активно використовуються різні граматичні конструкції для підкреслення важливих моментів та структурування аргументації. Використання складних речень з різними видами залежних та незалежних підрядних конструкцій дозволяє відобразити глибину та складність політичних питань.

Також важливою частиною політичних промов є використання емоційно заряджених слів та фраз, які спрямовані на мобілізацію аудиторії та створення певного емоційного фону навколо обговорюваних питань.

Усі ці лексико-граматичні засоби використовуються з метою максимально ефективного спілкування з аудиторією та досягнення поставлених цілей у політичній діяльності. Щоб досягти найкращого ефекту у політичних виступах, важливо не лише вибрати правильні слова та формулювання, але й уміти грамотно структурувати текст, використовуючи різноманітні граматичні та просодичні засоби. Такий підхід дозволяє залучити увагу аудиторії та ефективно донести до неї ключові ідеї та позиції політичного виступу.

У політичному дискурсі широко використовується інклюзивний займенник 1-ї особи множини, що відіграє важливу роль у тактиках поєднання, як опозиціонування, контрастування та ідентифікації. Його вживання створює розмитість кордонів між політиком та аудиторією, що дозволяє впливати на свідомість адресата.

Приведемо приклад використання інклюзива в політичній промові Б. Обама: "So if you're willing to stand with me and work with me and knock on some doors with me and make some phone calls with me, I promise you we will finish what we started in 2008, and we will remind the world just why it is that the United States of America is the greatest nation on Earth."

У цьому фрагменті використання інклюзиву зміцнює ефект тактики обіцянки, побудованої на паралелізмі, за допомогою займенників другої та першої особи. Синтаксичний паралелізм супроводжується лексичними замінами (stand with me, work with me, knock on some doors with me, make some phone calls with me).

У передвиборних промовах політиків також часто використовуються афікси, які надають словам позитивне або негативне забарвлення. Наприклад, префікс un- використовується для побудови тактик звинувачення, критики та акцентування. У промові Дональда Трампа така тактика критики виражена через повторення слова steady з префіксом un-, надаючи йому негативне значення: "We have seen a steady erosion of American power and an unsteady exercise of American influence." У цьому фрагменті префікс un- надає слову

steady негативного значення, що підкреслюється синтаксичним паралелізмом та лексичним повторенням.

Серед граматичних особливостей політичних промов також варто зазначити використання абстрактних іменників. Наприклад, в промові Дж. Кеннеді відзначається використання в одному реченні вісім абстрактних іменників, що дозволяє політику надати тактиці обіцянки емоційної насиченості та урочистості.

Прикладом такого використання є фраза: "I accept it without reservation and with only one obligation, the obligation to devote every effort of my mind and spirit to lead our Party back to victory and our Nation to greatness."

У цьому висловленні слова Nation (нація, держава), victory (перемога) та greatness (велич) наповнюють промову значенням урочистої клятви американському народу вести його до величі і перемоги. Абстрактні іменники reservation (обмеження), obligation (обов'язок), effort (зусилля), mind (розум), spirit (душа) додають обіцянці емоційної насиченості та урочистості.

Загальновідомо, що ефективність політичних промов залежить від вміння використовувати просодичні засоби, такі як морфологічні та граматичні структури, для досягнення комунікативних цілей. Високий рівень майстерності у використанні цих засобів дозволяє політикам ефективно впливати на свою аудиторію та досягати своїх цілей у політичному процесі.

Важливу роль в англomовному політичному дискурсі відіграє вибір часових форм. Футуральна орієнтація, що використовується у таких часових формах як Future Simple, Present Simple, Present Continuous, знаходить застосування в тактиках прогнозування позитивних або негативних наслідків вибору тієї чи іншої альтернативи. Крім того, для створення тактики прогнозування в політичних промовах використовуються інші структури, такі як Future Continuous та модальний вираз to be going to + інфінітив з тимчасовою формою Present Continuous.

Прикладом використання модального висловлювання to be going to + інфінітив для вираження майбутнього може служити фрагмент з

передвиборчої промови Д. Трампа: "If I become president, we're all going to be saying, 'Merry Christmas' again. That I can tell you."

У цьому висловленні тактика прогнозування супроводжується риторичним прийомом алегоричності, оскільки фраза "Merry Christmas" має імпліцитне значення – початок нового щасливого життя американців в разі перемоги Дональда Трампа на президентських виборах. Експресивність тактики прогнозування підсилюється за рахунок інверсії у другому реченні "That I can tell you", яка підкреслює смислове значення попереднього речення.

У текстах англомовних політичних промов також відзначається використання різних перекладів дієслова "to tell", яке може мати різні варіанти перекладу, такі як "запевняти", "гарантувати", "повірте мені". Даний вибір перекладу залежить від контексту та мети перекладу, а також впливає на ефективність переконувальної стратегії політика. Таким чином, просодичні засоби, включаючи часові форми, модальні вирази та варіанти перекладу, відіграють значну роль у політичному дискурсі, сприяючи формуванню комунікативних стратегій та впливових риторичних прийомів.

У контексті англомовного політичного дискурсу, крім того, граматичні особливості також виконують роль у формуванні емоційної та психологічної спрямованості аудиторії. Використання певних часових форм та модальних конструкцій може змінювати сприйняття промови аудиторією, роблячи її більш апелятивною або авторитетною, в залежності від інтонації та контексту виступу.

Також важливою граматичною особливістю є використання інклюзивного займенника першої особи множини. Цей прийом сприяє відчуттю спільності та співпраці між політиком та аудиторією, роблячи його виступ більш переконливим та привабливим для слухачів. Займенник "ми" дозволяє залучити аудиторію до спільної ідеї чи цілі, підсилюючи відчуття єдності та взаєморозуміння.

Усі ці граматичні особливості та прийоми сприяють ефективному спілкуванню політиків з громадськістю, допомагаючи їм впливати на

свідомість та переконання аудиторії. Використання просодичних засобів в політичних промовах вимагає від політиків вміння вибрати найбільш ефективні та переконливі форми висловлення з метою досягнення своїх цілей і завоювання підтримки громадськості.

Висновки до Розділу 2

У другому розділі було розглянуто структурно-стилістичні особливості англomовних політичних промов, зокрема їхню типологію та функціональні характеристики. Політична промова є важливим інструментом публічної комунікації, що поєднує інформативність та переконливість. Вона спрямована на формування громадської думки. Політична промова, визначена як гострополітичний виступ, призначений для переконання аудиторії у доцільності застосування певної ідеї, вжиття заходів та дій, містить інформацію різного типу, такого як когнітивний, оперативний та емоційний. Залежно від домінування певного типу інформації, визначаються види політичних промов та вибираються відповідні стратегії усного та письмового викладу.

Аналіз політичних промов демонструє багат шаровий підхід до використання лексики для досягнення комунікативних цілей. У рамках цього дискурсу спостерігається чітке розмежування між позитивно та негативно забарвленими лексичними одиницями, кожна з яких має певний вплив на аудиторію.

Позитивна лексика, як правило, використовується для створення образу єдності, чесності та підтримки, що дозволяє політикам позиціонувати себе як лідерів, здатних об'єднати суспільство та вести його до кращого майбутнього. Негативно забарвлені терміни, навпаки, акцентують увагу на загрозах і проблемах, що стимулює емоційну реакцію та мобілізацію аудиторії проти певних викликів або опонентів.

Усі ці аспекти політичного дискурсу підкреслюють важливість стратегічного підбору лексики. Окрім прямого впливу, слова та фрази

виконують також риторичну функцію, допомагаючи політикам формулювати аргументи, створювати емоційний фон та звертатися до певних історичних чи культурних символів. Наприклад, використання таких термінів, як "свобода" або "справедливість", часто апелює до спільних ідеалів, тоді як слова на зразок "тиранія" або "радикалізм" вказують на загрози та недоліки опонентів.

Крім цього, варто відзначити значення інтернаціоналізмів у політичному мовленні, особливо термінів з грецьким чи латинським корінням, які надають промовам глобального контексту. Такі слова часто позначають загальноприйняті політичні концепції, що сприяє розумінню та визнанню політичних ідей за межами національних кордонів.

Важливим є також використання граматичних конструкцій та часових форм, які підсилюють вплив політичних промов. Це дає політикам змогу ефективно передавати бачення свого лідерства та майбутнього розвитку.

Таким чином, аналіз стилістичних особливостей англійських політичних промов демонструє, як різні лексичні та граматичні засоби створюють глибокі риторичні стратегії, що впливають на аудиторію на багатьох рівнях, від логічного до емоційного.

Класифікація політичних промов здійснюється з урахуванням місця та приводу їх реалізації, тематичного змісту повідомлення та орієнтовної аудиторії. Основними видами політичних промов є парламентські, передвиборчі, партійні, вітальні, святкові та ділові.

Загалом політична промова складається з трьох частин: вступу, основної частини та висновку, кожна з яких виконує специфічну комунікативну функцію: опанування аудиторією, виклад повідомлення та узагальнення, підведення підсумків та заклик до дії. Політичні виступи відзначаються високою емоційною насиченістю та експресивністю, досягнутою за допомогою відповідних синтаксичних та лексичних стилістичних прийомів.

Серед синтаксичних стилістичних прийомів, що характеризують англійські тексти політичних промов, можна виокремити еліпсис, називні речення, апосіопезу, асиндетон, парцеляцію, повторення, перелічення,

тавтологію, полісиндетон, паралельні конструкції, інверсію, відокремлення членів речення та риторичні запитання. У свою чергу, серед лексичних стилістичних прийомів переважає використання метафори, метонімії, синекдохи, перифрази, гіперболи та епітета.

Тексти англомовних політичних промов містять тематично об'єднані групи слів, представлені прагматично позитивними та прагматично негативними лексичними одиницями. Крім того, вони використовують численні терміни, які належать до суспільно-політичної лексики, а також терміни, запозичені з інших сфер діяльності, таких як наука і техніка. Серед загальної політичної лексики виділяються такі основні шари: детермінологізована політична лексика, оцінно-нейтральна базова політична термінологія, оцінно-марковані базові політичні терміни та так звані "слова-хронотопи". У свою чергу, специфічна термінологія у текстах англомовних політичних промов представлена чотирма семантичними групами: політичною, економічною, терористичною та військовою.

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСОДИЧНИХ ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ РИТОРИЧНИХ СТРАТЕГІЙ В АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ

3.1. Програма та методика дослідження

Програма та методика дослідження передбачають кілька ключових етапів, спрямованих на досягнення мети дослідження. На першому етапі визначаються теоретичні основи, зокрема, вивчається наукова література та попередні дослідження у відповідній галузі. Це дозволяє сформувані загальні уявлення про предмет дослідження і підходи, які будуть застосовані під час аналізу.

Другий етап включає збір та систематизацію матеріалів для дослідження. Це можуть бути тексти, документи, записи чи інші види даних, які відповідають тематиці роботи. Особлива увага приділяється правильності вибору джерел, їхній репрезентативності та актуальності.

Методика дослідження ґрунтується на поєднанні кількісних і якісних методів аналізу. Застосовуються методи аналізу змісту, порівняльний аналіз, а також інші методи, що відповідають обраній тематиці. Зокрема, важливо враховувати контекст даних, їхнє значення та взаємозв'язки.

На завершальному етапі дослідження здійснюється узагальнення отриманих результатів, їхня інтерпретація та формулювання висновків, що дозволяє відповісти на поставлені у дослідженні питання та досягти його мети.

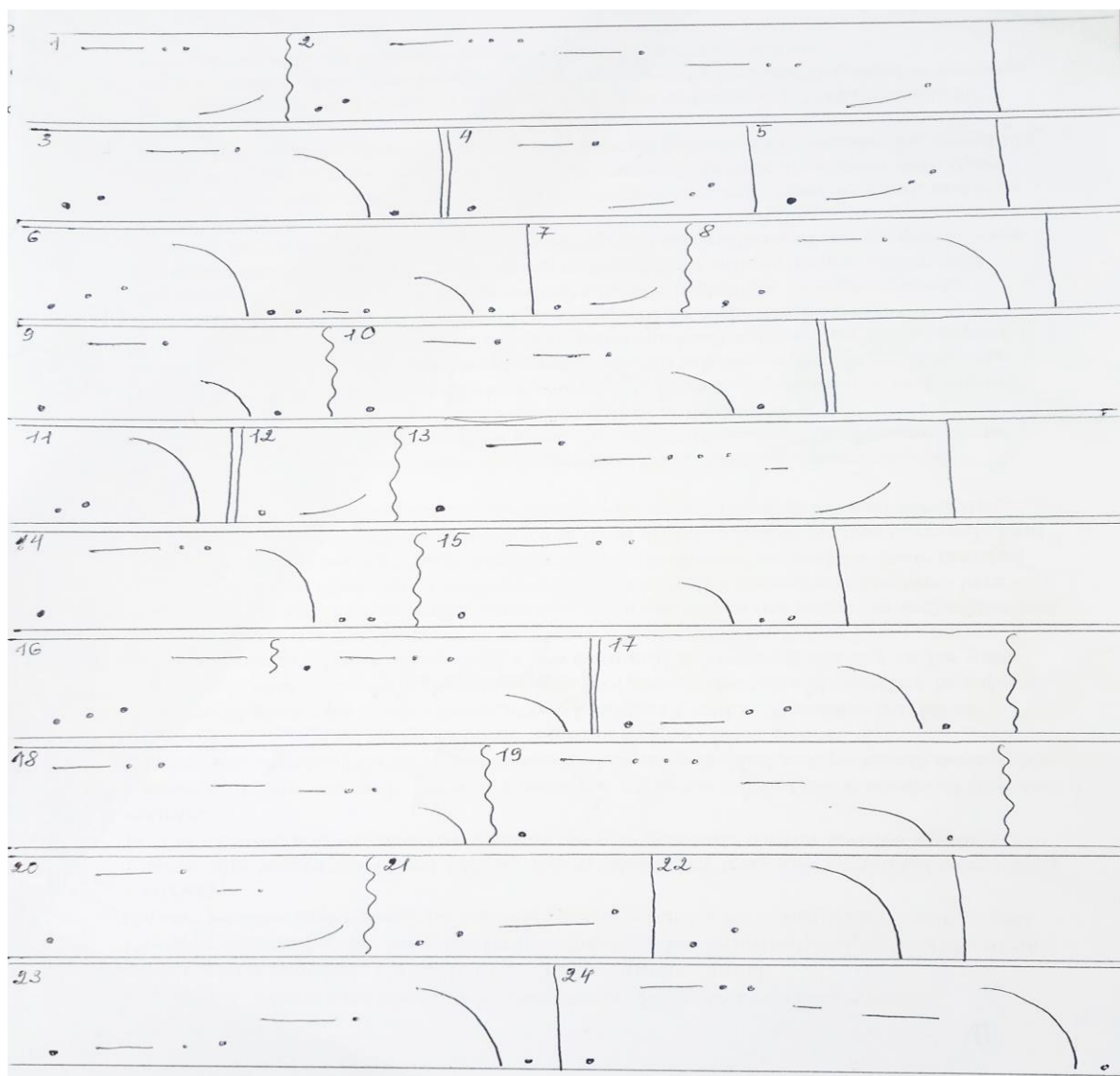
Як зазначалося, традиційними структурними частинами промов, у яких реалізуються риторичні стратегії є вступна, основна та заключна.

Не викликає сумніву той факт, що у будь-якій політичній промові її ключова інформація подається в основній частині, оскільки саме вона виконує функцію привернення уваги аудиторії для того, щоб викликати в неї довіру й енергетичний резонанс з мовцем, сфокусувавши увагу слухачів на тих питаннях, які далі будуть викладені у промові.

Розглянемо особливості взаємодії просодичних засобів для реалізації риторичних стратегій у переможній промові Дональда Трампа (Trump, 2016a; Trump, 2016b), яку він виголосив після перемоги на виборах Президента 9 листопада 2016 року і яка була адресована мільйонам його виборців.

Виконаний експериментально-фонетичний аналіз промови показав, що у вступній частині мовець подякував опоненту. Далі Трамп, використовуючи риторичну стратегію самопрезентації, висловлює важливість здобутої посади для нього, підкреслюючи свою важливість як Президента.

Фоноблок (1). «*Now it is time for America to bind the wounds of division, have to get together. To all Republicans and Democrats and independents across this nation, I say it is time for us to come together as one united people. It is time. I pledge to every citizen of our land that I will be President for all of Americans and this is so important to me. For those who have chosen not to support me in the past, of which there were a few people, I'm reaching out to you for your guidance and your help so that we can work together and unify our great country.*» (Trump, 2016b, 6:57-7:55).

Просодичний рівень характеризується поділом висловлень на короткі та довгі інтонаційні групи, чергування яких слугує чіткому ритмічному малюнку. У висловленнях відсутні значні тональні перепади, що є свідченням офіційності комунікативної ситуації та емоційної контрольованості промовця. Водночас, уже з першого висловлення привертається увага завдяки емпатичному виділенню її окремих елементів.

Важливість історичного періоду підкреслюється завдяки повтору висловлення *It is time* та його інтонаційним оформленням у першій та другій реалізаціях, які безпосередньо підкреслюють важливість часу, висхідним тоном низького висотно-тонального рівня (1) та наголошенням (8), а у третій (11), яка передає важливість постаті Трампа у цьому процесі, – спадним термінальним тоном високого тонального рівня. Варто відзначити послівну

акцентуацію у кожній інтонаційній групі, що є засобом інтенсифікації висловлених думок. Ідея об'єднання країни висловлена у синтагмах (2-3) за допомогою інтонаційного контрасту висхідно-спадного мелодичного оформлення з високим спадним тоном на *together*. Наступне висловлення, яке називає усіх представників виборців, реалізовано у трьох інтонаційних групах (4-6) завдяки перелічуванню і відповідному інтонаційному рисунку.

Значущість обрання Президентом висловлена за допомогою таких інтонаційних засобів: високий передтакт; високий спадний термінальний тон (14); низький спадний термінальний тон (16); внутрішньосинтагменна пауза інтенсифікуючого характеру (16). Далі важливість об'єднання нації звучить в останніх сингамах (23-24) фоноблоку *so that we can work together| and unify our great country* з високим спадним термінальним тоном на *together* та *country*, який слугує засобом підсилення озвученої ідеї. Разом з тим, весь фоноблок супроводжує реалізація у помірному темпі з нормальною гучністю.

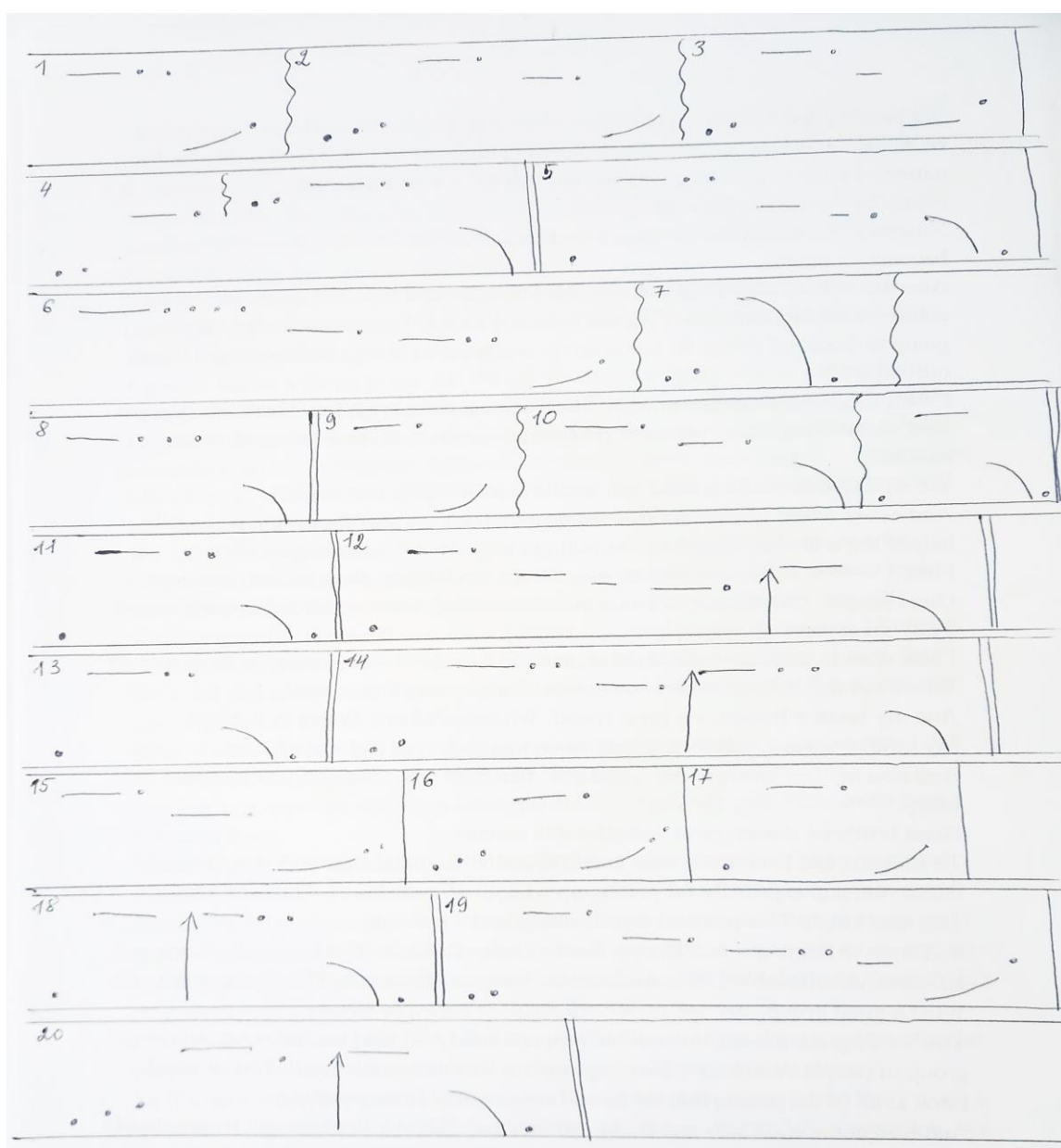
Таким чином, до найтипівіших інтонаційних засобів вираження риторичної стратегії самопрезентації і підкреслення власної ролі в аналізованому фоноблоці віднесемо: спадний рух тону в інтоногрупі; повні та короткі рівні та спадні ступінчасті шкали; функціонування емпатичних висхідних шкал; висхідні тони у поєднанні з короткими паузами; послівна акцентуація і чіткий ритм; внутрішньосинтагменна пауза; помірний темп; нормальна гучність.

Фоноблок (2).

¹«Working together² we will begin the urgent task³ of rebuilding our nation⁴ and renewing⁵ the American dream. I've spent my entire life in business⁶ looking at the untapped potential in projects⁷ and in people⁸ all over the world. That is now⁹ what I want to do¹⁰ for our country. ||

¹¹Tremendous potential. I've gotten to know our country so well. ||
¹³Tremendous potential. It is going to be a beautiful thing. ||¹⁵Every single American¹⁶ will have the opportunity¹⁷ to realize his¹⁸ or her¹⁹ fullest potential. The forgotten men and women of our country²⁰ will be forgotten no longer. ||»

(Trump, 2016b, 8:40-9:30).

Просодичний рівень. Висловлення складаються в основному з коротких інтонаційних груп, що зумовлено, передусім, умовами комунікації: мовця

сприймає на слух велика аудиторія, тому йому необхідно донести свої ідеї якомога чітко й зрозуміло. Ключова ідея фоноблоку – стратегія висловлення американської мрії та високого потенціалу американського народу, як і в попередньому прикладі, інтенсифікована послівною акцентуацією з метою привернення до неї уваги аудиторії. У фоноблоці висловлювані думки інтенсифіковано також і спеціальним підйомом у синтагмах (12, 14, 18, 20) з метою виокремлення необхідних лексичних одиниць й уникнення монотонності офіційного мовлення. Підкресленню ідеї відновлення і відбудови американської мрії слугує актуалізація інтоногруп (3-4) за допомогою подібних інтонаційно-ритмічних структур, які в синтагмі (4) інтенсифіковані завдяки внутрішньосинтагменній паузі перед *the American dream*. Потенціал америнського народу у цьому висловлюється завдяки повтору висловлень *Tremendous potential*, оформлених схожим інтонаційним рисунком, а саме високою рівною шкалою та спадним термінальним тоном низького висотно-тонального рівня.

Отже, до найтипівіших інтонаційних засобів вираження риторичної стратегії у цьому аналізованому фоноблоці належать: високий передтакт; висхідний і спадний рух тону в інтоногрупі; короткі рівні шкали; спадні ступінчасті шкали з порушеною поступовістю; спеціальний підйом; висхідні тони у поєднанні з короткими паузами; послівна акцентуація і чіткий ритм; внутрішньосинтагменна пауза; помірний темп; нормальна гучність; паузи довгої тривалості.

Виступ загалом відзначається високим ступенем емоційності, переконливості та різноманітними мовними засобами, якими послуговується промовець. Встановлені просодичні характеристики є потужним засобом передачі почуття Президента, його ставлення до аудиторії. Наскрізною є ідея єдності США та відновлення Американської мрії.

Таким чином, проаналізовані у промові інтонаційні засоби дозволили реалізувати риторичні стратегії та донести до аудиторії сутність виступу.

3.2. Аналіз просодичних засобів політичної промови Д. Трампа

У сучасній лінгвістиці велика увага приділяється аналізу динамічної взаємодії між мовцями під час словесного обміну, охоплюючи вплив на слухачів, а саме комунікативні та мовні наміри, поряд із просодичними нюансами, які передають ці наміри. Просодичні нюанси — це термін, який описує дрібні, але значущі варіації у використанні просодичних засобів, таких як інтонація, ритм, темп, паузи та гучність мовлення. Вони можуть включати зміну висоти тону в окремих словах або фразах, зміни гучності чи темпу, які підкреслюють певні елементи промови. Ці нюанси важливі для передавання емоцій, підсилення риторичного впливу та забезпечення кращого розуміння висловлювань аудиторією. (Федорів Я. 2010, р. 188).

Останні наукові дослідження підтверджують багатогранну роль просодії в динаміці мовлення. Наприклад, дослідження Шейгала Е. І вказують на ключову роль інтонації, темпу та пауз у побудові переконливого мовлення. Ці дослідження підкреслюють, що правильне використання просодичних засобів значно підвищує ефективність комунікації в політичних промовах, сприяючи як емоційному впливу, так і чіткості передавання інформації.

У своїх промовах політичні лідери часто використовують інтонаційне виділення ключових моментів, щоб привернути увагу слухачів до найважливіших аспектів своєї політики.

Наприклад, під час передвиборчої кампанії кандидат може підвищувати інтонацію на словах, що стосуються головних пунктів його програми, таким чином підкреслюючи їх важливість (Гром'як, 2006, р. 68).

Політичні промови, які містять велику кількість інформації та являються тривалими, часто потребують зміни темпу мовлення для підтримання інтересу аудиторії. Наприклад, під час пояснення складних економічних концепцій оратор може використовувати повільний темп, щоб слухачі мали час на обдумування, а потім переходити до швидшого темпу під час висловлення закликів до дії або емоційних звернень.

Політичні виступи також відіграють вирішальну роль у формуванні особистості та іміджу самих ораторів. Окрім викладу політики чи ідей, політики використовують промови для створення особистого оповідання, яке резонує з їх аудиторією, поєднуючи автентичність із продуманим створенням образу. Вибір особистих історій, тон голосу та невербальні сигнали, такі як мова тіла, впливають на сприйняття громадськістю лідера. Ефективні політичні промови часто включають пов'язані з ними особисті історії чи переживання, які олюднюють оратора та роблять його більш надійним та чуйним.

Крім того, політичні виступи служать засобом врегулювання криз. У моменти національних або глобальних надзвичайних ситуацій політичні лідери використовують промови, щоб заспокоїти громадськість, внести ясність і намітити кроки для їх вирішення. Ці виступи часто ретельно аналізуються як з точки зору їх безпосереднього впливу, так і з точки зору довгострокових наслідків для сприйняття громадськістю та напрямку політики. Ретельно підбираючи слова, політики можуть або пом'якшити паніку, або, в деяких випадках, ненавмисно посилити напруженість, підкреслюючи крихкий баланс, необхідний для комунікації в кризових ситуаціях.

Нарешті, політичні виступи все частіше розробляються з урахуванням інтересів засобів масової інформації. Короткі, але вражаючі цитати часто створюються таким чином, щоб їх можна було відтворити в новинних циклах або поширити в соціальних мережах, що розширить охоплення мови за межі її безпосередньої аудиторії. Цей стратегічний підхід, орієнтований на засоби масової інформації, перетворив політичні виступи в інструменти не тільки переконання, а й посилення впливу, спрямовані на залучення і утримання уваги громадськості в умовах насиченості медійного простору.

Використання просодичних елементів залежить від конкретних комунікативних цілей оратора. Наприклад, під час передвиборчих кампаній політики можуть використовувати підвищення гучності та збільшення темпу

для створення емоційного піднесення та залучення електорату, тоді як у прощальних промовах темп уповільнюється, а інтонаційний діапазон звужується, що підкреслює серйозність та стриманість ситуації (Гром'як, 2006, р. 75).

Одним із ключових елементів політичних промов є вміння ораторів ефективно використовувати просодичні засоби для підсилення свого впливу на аудиторію. Ці засоби дозволяють не лише чітко структурувати промову, але й підкреслювати емоційні та змістові акценти. Зокрема, в успішних політичних виступах ми можемо побачити, як зміни інтонації, темпу та пауз допомагають оратору досягати своїх риторичних цілей.

Для аналізу було відібрано одну найбільш значущу політичну промову Дональда Трампа, яка була виголошена в період його політичної кар'єри у 2016. Вибір промови обумовлений її значенням у контексті виборчих кампаній та реакцією громадськості. У дослідженні використовувалися такі методи, як аналіз спектрограм, аналіз тонального контуру та акустичний аналіз, що дозволили виявити специфічні просодичні особливості кожного з ораторів.

Дональд Трамп відомий своїм агресивним і емоційно зарядженим стилем мовлення. Його промови характеризуються наступними просодичними рисами:

- Інтонація. Трамп часто використовує різкі підйоми і падіння тону, що створює ефект рішучості та домінування. Його інтонаційний контур є виразно змінним, з частими переходами від низьких до високих тонів.

- Ритм. Промови Трампа мають нерегулярний ритм, з раптовими паузами, що можуть слугувати для підкреслення важливих моментів або для створення напруження.

- Гучність. Трамп часто змінює гучність свого голосу, підвищуючи її для посилення емоційного впливу та привернення уваги аудиторії.

- Темп. Його мовлення відзначається швидким темпом з частими змінами, що додає енергійності та динамічності його виступам.

Особливості політичних промов Дональда Трампа:

- Використання розмовного реєстру: Трамп застосовує простий та зрозумілий стиль мовлення, що сприяє розширенню його аудиторії за рахунок доступності його повідомлень.

- Простота конструкцій: У його промовах часто використовуються короткі, прості речення. Складні конструкції розбиваються на декілька простіших, що робить їх більш зрозумілими для широкої аудиторії.

- Непохитність у висловлюваннях: Трамп демонструє рішучість і впевненість у своїх твердженнях, пропонуючи чіткі, готові рішення на поставлені проблеми.

В умовах сучасного медіа-середовища, де політичні виступи транслюються на широкий загал через телебачення, радіо та Інтернет, важливість просодичних аспектів лише зростає. Дослідження цих аспектів дозволяє краще зрозуміти механізми впливу на аудиторію та методи маніпулювання суспільною думкою. Аналіз просодичних засобів в англійських політичних промовах є надзвичайно важливим, з огляду на роль англійської мови як основного інструменту міжнародної політичної комунікації.

З огляду на це, досягнення поставленої мети передбачає також розв'язання таких **завдань**:

1) розглянути сутність, структурну організацію, жанрову типологію, роль політичних промов;

2) простежити риторичні стратегії в політичному мовленні;

3) визначити роль просодичних засобів в актуалізації тексту політичної промови;

4) на основі експериментально-фонетичного дослідження встановити просодичні засоби реалізації риторичної стратегії в англійських текстах політичних промов;

5) виконати лінгвістичну інтерпретацію експериментально-фонетичного дослідження (аудитивний аналіз).

Спираючись на параметри класифікації політичної комунікації, які було запропоновано (А. Чудіновим, 2012, р. 53) проаналізуємо типологічні характеристики політичної промови. Аналіз специфіки політичної промови буде здійснено за такими критеріями:

- 1) характер суб'єкта;
- 2) характер адресата;
- 3) протиставлення усної та писемної форм мови;
- 4) зіставлення монологічного та діалогічного мовлення;
- 5) функції;
- 6) обсяг інформації;
- 7) мета висловлювання.

За першим критерієм, за ознаками суб'єкта, політичну промову можна схарактеризувати таким чином: суб'єктом політичної промови, перш за все, є політик, політичний діяч, і відповідно до цього суб'єкта можемо вважати такий вид комунікації власне політичним. А ось якщо говорити про медійний чи непрофесійний вид комунікації, наприклад, мітингові промови, то суб'єктом може виступати як представник ЗМІ, так і людина іншої професії, залежно від того, які саме проблеми порушуються під час такого виступу та якою є мета політичної промови.

При цьому постає питання авторства. Т. Грант розмежовує дві функції авторства – виконавчу та декларативну, що в разі політичної промови розділені між спічрайтером та тим політиком, який передає ці слова аудиторії.

Якщо аналізувати політичну промову за характером адресата, можна стверджувати, що в політичній промові існують такі адресати: перший – політичний суб'єкт, другий – суб'єкт, який не відноситься до інституційних політичних об'єктів.

У першому випадку адресатом може виступати й сам політик, якщо йому надають текст політичної промови чи промова адресована політичним діячам.

У другому випадку адресатом політичної промови може бути глядач, виборець, який сприймає, наприклад, привітання президента з Великоднем або його інавгураційне звернення.

Спираючись на опозицію «індивідуальний vs масовий», можна казати, що адресат політичної промови зазвичай є масовим.

Другий критерій передбачає також специфікацію адресата за його політичною позицією, залежно від якої виділяють три основні різновиди адресата, а саме:

- політичні одnodумці
- політичні опоненти
- виборці (населення), які не мають єдиної політичної позиції.

За третім критерієм, що спирається на протиставлення усної та писемної форм мови, політичну промову віднесено до писемного мовлення за способом породження, оскільки маємо текст, написаний спічрайтером. За способом відтворення політичну промову можна зарахувати до усного мовлення, оскільки має місце відтворення написаного тексту під час виступу, дебатів тощо.

Під час зіставлення монологічного та діалогічного мовлення політичну промову можна пов'язати з монологічним жанром, бо її реалізує один оратор (політик), який повинен будувати хід думок, відстоювати власну позицію та формувати певну точку зору в аудиторії. Хоча в сучасних реаліях політична промова є, як правило, заздалегідь підготовленою, продуманою досить великою кількістю людей, які добирають конкретний набір вербальних одиниць, враховуючи при цьому те, для якого політичного діяча та для якої події вона (промова) створюється.

У просодичних засобах Дональда Трампа критики виокремлюють кілька основних стратегій. Жорстка категоризація та критика певних соціальних

груп, до яких належить населення, проти якого налаштований його цільовий електорат. Це включає мусульман, іммігрантів, жінок, осіб з інвалідністю, людей з нетрадиційною сексуальною орієнтацією тощо.

Створення атмосфери тривоги та страху щодо стану як зовнішньої, так і внутрішньої політики США, особливо в контексті зростання міграційного потоку з Сирії. Пропонування готових рішень для вирішення економічних, політичних та соціальних проблем.

Аналіз структурно-семантичних особливостей політичних промов Дональда Трампа дозволяє виділити такі риси. Використання розмовного стилю мовлення, зокрема через форми звертання (наприклад, "Folks!" або "What the hell..."), що дозволяє наблизитися до пересічного американця (layman) і дистанціюватися від інших республіканців, які дотримуються більш офіційного і ввічливого стилю спілкування. Використання спрощеного синтаксису, зокрема простих речень та конструкцій, фрагментарних синтаксичних структур, а також розбиття складних речень на декілька коротких і неповних. Часте застосування дослівних повторів і відтворення ідентичного змісту у формі семантично синонімічних виразів.

Джордж Лакофф вважає повтори ефективним інструментом у політичній стратегії Дональда Трампа. (Лакофф, Дж., & Джонсон, М. 67-72). Як і більшість політиків, він широко використовує емоційно забарвлені епітети у своїх виступах. Завдяки застосуванню модифікацій, тобто додаванню оцінних прикметників та прислівників до дієслів та іменників, Трамп фокусується на семантиці ключових слів, що привертає увагу аудиторії.

Аналізуючи переможну промову Дональда Трампа після виборів у 2016, можна виокремити низку особливостей, що дозволяють зрозуміти його сучасне політичне бачення та перспективи розвитку американської політики на найближчий президентський термін. Зокрема, варто зазначити, що, попри характерні для нього стандартні формулювання та експресивність, його виступ демонструє більшу стриманість, ввічливість і навіть привітність у висловлюваннях щодо своїх суперників, а також прагнення уникати гострих

тем, пов'язаних із певними верствами населення. Відомий своїми суперечливими висловлюваннями політик неодноразово піддавався критиці за некоректні висловлювання на адресу Барака Обама та Гіллари Клінтон.

У своїх зверненнях Дональд Трамп традиційно використовує повтори, очевидно з метою закріпити в свідомості аудиторії розуміння того, чому саме він став президентом, а також висловити співчуття Гіллари Клінтон на самому початку, позиціонуючи себе як позитивного національного героя: “*She congratulated us – it’s all about us...*”, “*...a very, very hard-fought campaign*”, “*...she – she fought very hard.*”

Фраза “*...expect our government to serve the people and serve the people it will*” використовує **повтор** і **інверсію**, що створює виразний ритм. Інтонація під час виголошення цієї фрази спершу піднімається на слові “*serve*”, а потім падає, підкреслюючи тверду рішучість у частині “*serve the people it will*”. Така гра інтонації надає промові мелодійності й робить її більш запам'ятовуваною.

При виголошенні “*tremendous potential*” голос звичайно підвищується на слові “*tremendous*”, підкреслюючи його важливість, а на “*potential*” відбувається зниження тону, що надає висловлюванню завершеності. Важливу роль тут відіграють **подовжені голосні звуки**, які створюють відчуття масштабності.

Фрази “*great, great relationship*” та “*unbelievable job, unbelievable*” використовують **повтор** для підсилення емоційної насиченості. У цих випадках, перше слово “*great*” чи “*unbelievable*” вимовляється з більшою інтенсивністю, з акцентом на голосний звук, а другий повтор стає коротшим та звучить швидше, що створює **зростаючий ритм** і підсилює захоплення.

Політична гіперболізація також є характерною для промов Дональда Трампа, що виявляється через використання таких висловів, як: *to owe sb a major debt of gratitude, untapped potential, second to none; Nothing we want for our future is beyond our reach; America will no longer settle for anything less than the best.*

Не менш емоційно забарвленими є вирази на кшталт: *to embark upon the project, to harness creative talents, to leverage their tremendous talents, bind the wounds of division* та інші.

Аналіз виступів Дональда Трампа свідчить, що еліпсис займає значне місце в його риторичі. Еліпсис – це конструкція, в якій опущено один або кілька елементів, які можуть бути відновлені на основі контексту. Дональд Трамп активно використовує речення з не повною структурою вже на самому початку своїх монологів, наприклад, у першому зверненні до виборців: “Wow. Whoa. That is some group of people. Thousands. So nice, thank you very much. This is beyond anybody's expectations. There's been no crowd like this.”.

Створення ефекту динамічності та рішучості у промовах Дональда Трампа досягається через використання певних просодичних прийомів, зокрема еліпсису, що забезпечує значний вплив на аудиторію. У подібних конструкціях відсутні деякі структурно необхідні елементи, які, однак, легко відновлюються в контексті. Наприклад, у першому випадку відсутній елемент «*there are*», а у другому – «*It's*». Еліпсис сприяє створенню ефекту невимушеного довірчого тону, що дозволяє оратору зблизитися з аудиторією.

Дональд Трамп, як досвідчений бізнесмен, прагне ефективно «піднести товар», і в контексті політичного виступу головним «товаром» для «споживачів» є його мова. Оскільки його головною аудиторією на даний момент є певне коло виборців, Трамп намагається привернути їхню увагу, виражаючи вдячність за їхню присутність у Трамп-Тауер (Trump Tower).

Значну роль у риторичі Дональда Трампа відіграє використання не лише паралельних конструкцій з різним лексичним наповненням, але й прямих синтаксичних повторів, коли певні частини речень буквально дублюються. Наприклад: «*But you do not hear that from anybody else. You do not hear it from anybody else. And I watch the speeches. I watch the speeches of these people, and they say the sun will rise, the moon will set, all sorts of wonderful things will happen. And people are saying, "What's going on? I want a job. Just get me a job. I do not need the rhetoric. I want a job."*»

Використання антонімічної пари *the sun will rise – the moon will set* надає реченню емоційного забарвлення, а дослівний повтор фраз на початку і наприкінці абзацу, таких як “*you do not hear that from anybody else*” і “*I want a job*”, підсилює цей ефект. Такі синтаксичні прийоми дозволяють Трампу підкреслити, що інші політики роками обіцяють нездійсненні речі, а він, натомість, звертається до реальних проблем, що також сприяє зближенню з аудиторією.

Ця промова післявиборчої перемоги має чітку риторику, спрямовану на примирення та об’єднання нації. Вона структурована навколо трьох основних елементів: подяка, визнання суперника та заклик до єдності.

Подяка відіграє ключову роль на початку промови, де промовець висловлює вдячність не тільки своїм прихильникам, але й своєму опоненту. Це допомагає зняти напругу після виборів і демонструє повагу до демократичного процесу.

Визнання суперника — ще один важливий момент, де промовець наголошує на заслугах свого опонента, що сприяє створенню атмосфери поваги і примирення після жорсткої боротьби. Такий підхід покликаний пом’якшити розбіжності між прихильниками обох сторін.

Заклик до єдності є центральною темою промови. Промовець підкреслює важливість співпраці та об’єднання для спільного майбутнього країни. Інтонація та структура його висловлювань спрямовані на створення почуття спільної відповідальності та спільних цінностей.

У промові використовуються різні інтонаційні прийоми для передачі емоцій: висхідні інтонації підсилюють позитивність та надію, а низхідні надають твердість і впевненість. Загалом, промова є добре збалансованою, з акцентом на зцілення після виборчого розколу та побудову нового національного єднання.

У промові Трампа можна виділити кілька просодичних характеристик, які підкреслюють його стиль. Він часто використовує короткі, повторювані

фрази, що створює ритмічний, легкий для запам'ятовування стиль. Це допомагає акцентувати ключові ідеї та надає промові енергії.

Тон його голосу змінюється в залежності від контексту: від ентузіазму до серйозності, що підсилює сприйняття важливості висловлених ідей. Трамп використовує паузи для підкреслення важливих моментів, надаючи слухачам час для обробки інформації. Регулярне повторення слів і фраз, таких як "great" або "tremendous", допомагає створити відчуття впевненості і позитиву.

Крім того, він активно звертається до слухачів, використовуючи "ми" та "всі", що сприяє створенню відчуття спільноти та залученості. Ці елементи разом формують динамічний і переконливий просодичний стиль, який допомагає Трампу ефективно донести свої ідеї до аудиторії.

Трамп, з його експресивною і варіативною просодикою, прагне захопити увагу аудиторії і створити образ сильного лідера. Промови політика часто спрямовані на підкреслення власної рішучості та домінування, що є важливою частиною його політичного бренду. Агресивний стиль мовлення часто викликає сильні емоційні реакції, як позитивні, так і негативні, що робить його виступи важливим інструментом поляризації аудиторії.

Також варто відзначити, що просодичні засоби політика відповідають загальній риторичній стратегії. Трамп часто використовує короткі, лаконічні фрази, посилені виразною просодикою, що підкреслює його прагнення до прямолінійного спілкування. Просодичні засоби відіграють ключову роль у політичних промовах, впливаючи на сприйняття аудиторією як самого оратора, так і його меседжу. Дональд Трамп представляє підхід до використання просодики у своїх промовах, що відображає їхні різні стилі лідерства та політичні стратегії.

Трамп використовує агресивнішу та варіативну просодіку, яка акцентує увагу на його силі та рішучості. Це відповідає його іміджу "сильного лідера", який не боїться ризикувати та приймати складні рішення.

Аналіз просодичних засобів у політичних промовах Трампа підкреслює важливість просодики як інструменту політичної комунікації. Різні підходи до

її використання можуть суттєво впливати на успішність політичної кампанії, формуючи сприйняття виборцями не лише окремих промов, але й загальний образ політичного лідера. Подальші дослідження в цій сфері можуть включати більш глибокий аналіз впливу просодичних засобів на різні сегменти аудиторії та їхню взаємодію з іншими складовими політичного дискурсу.

Результати дослідження показали, що використання просодичних засобів у політичних промовах сприяє не лише чіткішому донесенню змісту, але й формуванню емоційного зв'язку з аудиторією. Дональд Трамп, наприклад, активно використовує зміни темпу та гучності, щоб підкреслити важливі моменти, створювати напругу та залучати увагу слухачів. Аналіз його промови свідчить про те, що стратегічне використання інтонаційних підйомів та спадів допомагає підсилити враження невимушеності та щирості, що є важливим для досягнення довіри та підтримки з боку аудиторії.

Узагальнюючи, слід зазначити, що жанр усного політичного виступу, попри його емоційну насиченість і враження спонтанності, зазвичай має ретельно продуману синтаксичну структуру. Проаналізовані промови Дональда Трампа є яскравим прикладом такої організації. Використання паралелізму та повторів надає його мові чіткий ритм, що підсилює її вплив на слухачів. Ритм, у свою чергу, безпосередньо впливає на емоції аудиторії, а також на сприйняття сенсу повідомлення, що є ключовим у політичному дискурсі. Еліпсис і паралелізм допомагають Дональду Трампу зробити мову доступною, використовуючи прості слова та численні повтори. Усе це сприяє посиленню емоційного впливу на аудиторію, що є основним завданням оратора.

Висновки до Розділу 3

Підсумовуючи, слід зазначити, що жанр усного політичного виступу, незважаючи на свою емоційну насиченість і ефект спонтанності, зазвичай має продуману просодичну організацію. Проаналізована промова Дональда Трампа підтверджують це спостереження. Використання паралелізму і повторів створює чіткий ритм мовлення, що посилює його вплив на аудиторію.

Саме ритм впливає на емоції слухачів і сприйняття загального сенсу повідомлення, що є критично важливим у політичному дискурсі. Дональд Трамп демонструє майстерність у публічних виступах, відзначаючись здатністю обговорювати гострі соціально-політичні питання, що зазвичай обходяться мовчанням. Для досягнення цієї мети він використовує зрозумілу для широких верств населення мову, підкреслюючи, що він не просто мільярдер, а один з простих людей. Еліпсис і паралелізм допомагають зробити його мову доступною, прості слова та їх повтори сприяють посиленню емоційного впливу на слухачів, що є ключовим завданням оратора.

В загальному, промови Дональда Трампа характеризуються специфічним стилем, що поєднує елементи простоти та емоційної виразності. У його виступах помітна тенденція до використання коротких і зрозумілих речень, що сприяє легкому сприйняттю інформації широкою аудиторією.

Аналіз інавгураційної промови Дональда Трампа, підтверджує, що він використовує просту лексику для забезпечення зрозумілості і створення ефекту близькості до народу. У процесі аналізу англомовних політичних промов спостерігається використання кількох основних просодичних прийомів, які підсилюють емоційність і переконливість виступів. Зокрема, широко застосовуються повтори, що акцентують увагу на ключових моментах і надають ритмічної виразності. Інверсія змінює порядок слів, підкреслюючи важливість певних висловлювань. Значну роль відіграють інтонаційні підйоми і падіння, які створюють драматизм і впливають на емоційне сприйняття промови. Фонетичні повтори надають мовленню мелодійності, а паузи допомагають виділити важливі думки й посилити ритмічну структуру виступу. Наголоси розставляються для акцентування ключових слів і створення динаміки у мовленні.

Це свідчить про те, що фонетичні та просодичні засоби є важливими інструментами для політичних лідерів, але, звісно, працюють вони разом з невербальними засобами, допомагаючи їм ефективніше передавати свої ідеї, впливати на аудиторію та створювати емоційні зв'язки зі слухачами.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Згідно з результатами проведених теоретичних та практичних досліджень, можна стверджувати, що політична промова — це дуже концентроване політичне висловлювання, яке має на меті переконати аудиторію в доцільності впровадження певної ідеї або реалізації конкретних заходів і дій.

Політичні виступи служать потужним засобом комунікації, що виходить далеко за рамки простого поширення інформації. Вони ретельно розробляються, щоб впливати на громадську думку, створювати політичні сюжети та формувати як Національний, так і міжнародний порядок денний.

Завдяки стратегічному використанню мови, риторичним прийомам та ретельно структурованим паузам політичні лідери можуть керувати дискусіями, висвітлювати ключові питання та зміцнювати ідеологічні позиції.

Ефективність таких виступів залежить не тільки від їх змісту, але і від їх подачі, де такі елементи, як тон, темп і невербальні сигнали, відіграють вирішальну роль.

Більше того, в епоху цифрових технологій політичні виступи еволюціонували, стаючи інструментами взаємодії в режимі реального часу за допомогою засобів масової інформації та соціальних мереж. Їх здатність резонувати як з місцевою, так і зі світовою аудиторією підкреслює їх зростаючу актуальність у сучасній політиці. Виступи часто стають поворотними моментами в кар'єрі лідера, сприяючи зміцненню його особистого іміджу і одночасно зачіпаючи нагальні суспільні або політичні проблеми. Вплітаючи особисті історії і стратегії антикризового управління в свою риторіку, політики створюють послання, які спрямовані не тільки на політику, а й на забезпечення впевненості і єдності.

Зрештою, сила політичної промови полягає в її здатності не лише відображати сучасний політичний ландшафт, але й формувати його, впливаючи як на короткострокові дискусії, так і на довгостроковий публічний

дискурс. Завдяки поєднанню стратегічного використання мови та ефективної презентації політичні виступи продовжують залишатися наріжним каменем державного управління та лідерства у формуванні майбутнього.

Для аналізу просодичних засобів реалізації риторичної стратегії в англійських текстах політичних промов важливо враховувати низку теоретичних аспектів.

По-перше, політична комунікація відрізняється тим, що вона обов'язково вміщує феномени ораторського мистецтва та риторики. Сучасні політики використовують спеціальні риторичні прийоми для створення певного бачення світу в аудиторії та впливу чи маніпулювання ним (Vasko & Aleksiiyevets, 2021).

По-друге, риторика, будучи сучасною теорією тексту та комунікації, стосується будь-якого досконалого мовлення й розуміється як спосіб вживання і сукупність мовних засобів, підпорядкованих досягненню певних цілей; авторські стратегії впливу; сукупність жанрів усного мовлення, публічні промови; наука про переконливе мовлення тощо (Павлюк, 2007: 11). Водночас, політична риторика є мистецтвом формулювання та просування політичних інтересів через вплив у публічній сфері шляхом символічного маніпулювання знаками та символами, включаючи мову, образи та інсценування подій (Encyclopaedia of political communication, 2008: 717).

Окрім цього, риторичною стратегією (чи дискурсивною) вважається сукупність запланованих ходів, які слугують оптимальній реалізації наміру мовця в процесі його взаємодії з аудиторією. Вирішальним чинником будь-якого публічного виступу є вміння оратора налагодити взаєморозуміння з аудиторією, встановити і підтримувати контакт, стежити за реакцією слухачів. Численні стратегії взаємодії спрямовані на вираження ставлення оратора, полегшення сприйняття темпу та підтримання контакту (Alexiiyevets, 2019: 173).

По-третє, політична промова є невід'ємною складовою політичного спілкування і визначається як форма комунікації, під час якої політичні

суб'єкти поширюють свої думки та ідеї з метою впливу на погляди й ідеологічні переконання слухачів. Політична промова становить послідовний потік мовлення, який, зазвичай, підготовано промовцем з метою надання інформації аудиторії щодо певної події політичного життя (Крапива, Крікун, 2019: 45).

Дослідження продемонструвало важливість використання просодичних засобів в англomовних політичних промовах як інструменту реалізації риторичних стратегій. Політична промова є ефективним засобом переконання аудиторії, оскільки містить когнітивну, оперативну та емоційну інформацію, що робить її гнучким інструментом для впливу на слухачів. Аналіз показав, що вмiле використання таких просодичних елементів, як інтонація, темп, ритм, паузи, допомагає політикам ефективніше доносити свої меседжі, формувати емоційний зв'язок із аудиторією та підсилювати аргументи.

Зокрема, дослідження політичних промов Дональда Трампа виявило стратегічне використання просодії для створення прямолінійності та підкреслення ключових моментів, що сприяє залученню більш широкої аудиторії. Таким чином, просодичні засоби є невід'ємною частиною успішної політичної риторики, що дозволяє політичним лідерам ефективно комунікувати з аудиторією та впливати на її свідомість.

Згідно з аналізом, політичні промови зазвичай складаються з трьох основних частин, кожна з яких виконує певну комунікативну функцію: вступ - привертає увагу аудиторії; основна частина - викладає основне повідомлення; і висновок - узагальнює, підводить підсумок і закликає до дій.

Політичний виступ відрізняється емоційною насиченістю та експресивністю, які досягаються за допомогою відповідних просодичних прийомів. Еліпсис, називні речення, апозіопеза, асиндетон, парцеляція, повторення, перелічення, тавтологія, полісиндетон, паралельні конструкції, інверсія, відокремлення членів речення та риторичні запитання – це деякі з просодичних прийомів, які використовуються в англomовних текстах політичних промов.

У результаті аналізу просодичних засобів англомовних політичних промов було встановлено, що в цих текстах використовуються інтонаційно об'єднані групи слів, які складаються з прагматично позитивних і негативних лексичних одиниць. Крім того, спостерігається велика кількість термінів, які походять як із суспільно-політичної лексики, так і з інших сфер діяльності, таких як наука, техніка тощо. Детермінологізована політична лексика, оцінно-нейтральна базова політична термінологія, оцінно-марковані базові політичні терміни та «слова-хронотопи» є основними шарами політичної лексики. Чотири семантичні групи складають термінологію, використовувану в англомовних політичних промовах: політична, економічна, терористична та військова. Використання різноманітних часових форм для опису майбутніх прогнозів і перспектив, а також використання інклюзивного займенника 1-ї особи множини, афіксів і абстрактних іменників є граматичними особливостями англомовних політичних промов.

Високий рівень прецедентності, який існує в політиці Сполучених Штатів, змушує перекладачів обирати, замінювати ці феномени, випускати їх або надавати перекладацький коментар. Випускання ефективно в усному перекладі, тоді як заміна прецедентів і перекладацький коментар є доречними та широко використовуються в письмовому перекладі.

Зважаючи на те, що в англомовних політичних промовах міститься оцінна інформація, перекладачі повинні використовувати такі методи, як інтенсифікація, деінтенсифікація та збереження вихідного рівня інтенсивності, щоб передати рівень оцінки. Вибір конкретної стратегії залежить від багатьох факторів, включаючи, але не обмежуючись, тип дискурсу, середовище, в якому функціонує оцінена лексика, орієнтацію на потенційних адресатів перекладу та перекладацьких установок, які визначаються метою перекладу.

Використання повторів і паралелізму посилює вплив на аудиторію. Що дуже важливо для політичного дискурсу, це те, як ритм мовлення впливає на емоції слухачів і те, як вони сприймають повідомлення.

Аналіз промови Дональда Трампа демонструє застосування важливих просодичних політичних засобів, зокрема, інтонаційних наголосів, варіацій ритму, пауз, мелодійності та зміни темпу. У своїх виступах Трамп активно використовує високу інтонацію для акцентування важливих ідей, що допомагає привернути увагу слухачів. Також спостерігається використання зниженого тону в ключових моментах для створення відчуття серйозності та ваги висловлювань.

Додатково, повтори слів та фраз, як "Make America great again", посилюють запам'ятовуваність його повідомлень. Контраст між швидким і повільним темпом мовлення створює динаміку, що підкреслює емоційні моменти. Використання пауз між важливими думками надає слухачам час для обмірковування, а також підсилює драматичний ефект.

Підводячи підсумок даному дослідженню, усні політичні виступи, незважаючи на те, наскільки вони емоційні та часто виникають спонтанно, зазвичай мають продуману просодичну організацію. Мовний аналіз Дональда Трампа підтверджує це.

РЕЗЮМЕ

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню ролі просодичних засобів у реалізації риторичних стратегій в англомовних політичних промовах. Актуальність теми зумовлена важливістю політичного дискурсу в сучасному глобалізованому світі, де публічні виступи відіграють ключову роль у формуванні громадської думки, політичної поведінки та прийнятті рішень на національному та міжнародному рівнях. Особливе значення має дослідження просодії, тобто таких елементів, як інтонація, темп, ритм, акцентуація та паузи, які сприяють не лише чіткому донесенню змісту, але й створюють емоційний вплив на аудиторію, роблячи виступ більш переконливим та ефективним.

Метою роботи є визначення актуальних аспектів просодичних засобів реалізації риторичної стратегії в англомовних текстах політичних промов.

Робота складається з трьох розділів. Перший розділ присвячено теоретичним засадам просодії та її використанню в політичних промовах. У ньому розглянуто основні поняття просодії, її функції та особливості застосування в політичному дискурсі, що допомагає краще зрозуміти механізми впливу на аудиторію. Другий розділ зосереджується на аналізі типології англомовних політичних промов, структурно-стилістичному аналізі особливостей їхньої побудови, а також лексико-граматичних характеристик. Третій розділ містить порівняльний аналіз просодичних засобів у політичних промовах Дональда Трампа, розкриває специфіку його стилю та застосування різних просодичних прийомів для підсилення ефекту виступу.

У ході дослідження використано методи експериментально-фонетичного аналізу, інтонаційного моделювання, аудитивного аналізу та інтонографічного методу. Вони дали змогу виявити, як саме зміни інтонації, темпу, ритму та пауз впливають на сприйняття промов, надаючи їм емоційного забарвлення та підвищуючи переконливість.

Практичне значення роботи полягає у можливості застосування її результатів для вдосконалення технік публічного мовлення, зокрема у політичному дискурсі. Висновки дослідження можуть бути корисними для

політичних лідерів та ораторів, які прагнуть підвищити свої риторичні навички, а також для фахівців у сфері лінгвістики, які займаються аналізом мовних особливостей політичного дискурсу.

Робота робить вагомий внесок у розвиток теоретичних знань про просодію та її роль у політичній комунікації, а також пропонує практичні рекомендації щодо використання просодичних засобів для підсилення впливу на слухачів. Дослідження демонструє, що ефективне використання просодії може суттєво покращити результативність політичних промов, сприяючи досягненню риторичних цілей та зміцненню емоційного зв'язку з аудиторією, що є ключовим у сучасному політичному дискурсі.

Summary

The qualification paper is dedicated to the study of the role of prosodic means in the realization of rhetorical strategies in English-language political speeches. The relevance of the topic is determined by the importance of political discourse in the modern globalized world, where public speaking plays a key role in shaping public opinion, political behavior, and decision-making at both national and international levels. The study of prosody, which encompasses elements such as intonation, tempo, rhythm, accentuation, and pauses, is of particular significance, as these factors not only aid in the clear conveyance of content but also create an emotional impact on the audience, making the speech more persuasive and effective.

The aim of the paper is to identify the current aspects of prosodic means used in the implementation of rhetorical strategies in English-language political speeches. The work consists of three sections. The first section is dedicated to the theoretical foundations of prosody and its application in political speeches. It examines the main concepts of prosody, its functions, and the peculiarities of its use in political discourse, helping to better understand the mechanisms of influence on the audience. The second section focuses on the typology of English-language political speeches, the structural and stylistic analysis of their construction, and their lexical-grammatical characteristics. The third section contains a comparative analysis of prosodic means in Donald Trump's political speeches, revealing the specifics of his style and the use of various prosodic techniques to enhance the effect of his speeches.

During the research, methods of experimental-phonetic analysis, intonational modeling, auditory analysis, and intonographic methods were employed. These methods enabled the identification of how changes in intonation, tempo, rhythm, and pauses influence the perception of speeches, adding emotional coloration and increasing persuasiveness.

The practical significance of the work lies in the applicability of its results for improving public speaking techniques, particularly in political discourse. The conclusions of the study may be beneficial for political leaders and speakers aiming

to enhance their rhetorical skills, as well as for linguistics specialists engaged in the analysis of language features in political discourse.

The research makes a substantial contribution to the development of theoretical knowledge about prosody and its role in political communication, offering practical recommendations for the use of prosodic means to amplify influence on audiences. The study demonstrates that effective use of prosody can significantly improve the effectiveness of political speeches, facilitating the achievement of rhetorical goals and strengthening the emotional connection with the audience, which is essential in contemporary political discourse.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексієвець, О. М. (2002). Просодичні засоби інтенсифікації висловлювань сучасного англійського мовлення: монографія. Тернопіль: Економічна думка.
2. Арістотель (2007). Переклад з давньогрецької, автор передм. О. Кислюк. 2-ге видання. Київ: Видавництво Соломії Павличко "ОСНОВИ".
3. Бондаренко, О. (2015). Особливості перекладу аббревіатур, акронімів і скорочень. Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології, 1, 76–83.
4. Валігура, О. Р. (2004). Типологічне моделювання просодичних систем. Актуальні проблеми романогерманської філології в Україні та Болонський процес. Чернівці: Рута, 27–28.
5. Возна, М. О., Гапонів, А. Б., Акулова, О. О., Хоменко, Н. С., Гуль, В. С. (2004). Англійська мова для перекладачів і філологів. I курс: підручник для студентів та викладачів ВНЗ. Вінниця: НОВА КНИГА.
6. Григоренко, О. (2005). Фонетика: основи теорії та практики. Київ: Видавництво.
7. Долгіх, В. П. (2002). Політичний дискурс: походження та зміст поняття. Київ: Видавництво «Грані».
8. Єфімов, Л. П. (2004). Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз: учбово-методичний посібник. Вінниця: Нова книга.
9. Жлуктенко, Ю. О. (1981). Проблеми адекватності перекладу. Теорія і практика перекладу, 6, 85–91.
10. Іванова, С. В. (1997). Просодичні засоби реалізації семантики здивування в англійському діалогічному мовленні: автореф. дис. канд. філол. наук. Київ.
11. Калита, А. А. (2000). Аудитивний аналіз інтонаційного оформлення смислових модифікацій англійського емоційного висловлення.

- Проблеми семантики слова, речення та тексту: Збірник наукових статей, Вип. 4, 206–213.
- 12.Калита, А. А. (2001). Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлення. Київ: Вид. центр КНЛУ.
- 13.Карабута, О. (2002). Сучасна суспільно-політична лексика. Херсон: Айлант, Вип. 14, 69–72.
- 14.Клименюк, О. В., Калита, А. А., & Федорів, Я. Р. (2001). Методологія експериментально-фонетичних досліджень: теоретичні передумови, планування експерименту, представлення результатів. Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія 8: Мовознавство, 2, 13–17.
- 15.Красовська, І. В. (2009). Лінгвокогнітивні особливості просодичного оформлення англійських висловлень на позначення позитивних емоцій: автореф. дис. канд. філол. наук. Київ.
- 16.Лакофф, Дж., & Джонсон, М. (1980). Метафори, якими ми живемо. Чикаго: University of Chicago Press.
- 17.Левицький, А. Е., Гаращук, Л. А. (2005). Поглиблений курс теоретичної фонетики англійської мови. Вінниця: ПП Фоліант.
- 18.Мацько, Л. І., Сидоренко, О. М., & Мацько, О. М. (2003). Стилїстика української мови: підручник / за ред. Л. І. Мацько. Київ: Вища школа.
- 19.Мельник, Л. В. (2016). Інтонація як мовленнєве явище на слуховому рівні сприймання. Київський університет імені Бориса Грінченка Університетський коледж.
- 20.Нагорна, Л. П. (2005). Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики: монографія. Київ: Видавництво «Світогляд».
- 21.Насікан, З. С. (2016). Методологічні основи проведення експериментально-фонетичного дослідження фоносемантичних комплексів в сучасному англійському художньому кінодискурсі.

22. Падалка, О. В. (2012). Політична промова та її просодичні характеристики. Науковий вісник Волинського національного університету, 2.
23. Парашук, В. Ю. (2005). Теоретична фонетика англійської мови: навч. посібник для студентів факультетів іноземних мов. Вінниця: НОВА КНИГА.
24. Сотников, А. В. Методика проведення експериментально-фонетичного дослідження британських політичних промов.
25. Шайгородський, Ю. Ж. (2008). Політика як міф і наукова діяльність. Політичний менеджмент: науковий журнал / за ред. Ю. Ж. Шайгородського. Київ, 21–24.
26. Шваб, Л. М. (2015). Методика проведення експериментально-фонетичного дослідження фоностилістичної домінанти озвучених художніх текстів. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Філологічна, Вип. 52, 295–297.
27. Штакіна, Л. (2011). Тональні конфігурації логіко-сміслової динаміки дискурсу. Наукові записки. Вип. 96 (2). Серія: Філологічні науки (мовознавство): у 2 ч. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка.
28. Штерн, І. Б. (1997). Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики.
29. Еверест. Труднощі перекладу політиків. Режим доступу: <https://everest-center.com/trudnoshhi-perekladu-politiki/>
30. Федорів, Я. (2010). Лінгвістичні моделі дискурсу публічних виступів: нариси із сучасних культурно-мовленнєвих практик. Київ: ВПЦ НАУКМА.
31. Парашук, В. Ю. (2005). Теоретична фонетика англійської мови: навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов. Вінниця: НОВА КНИГА.
32. Красовська, І. В. (2009). Лінгвокогнітивні особливості просодичного оформлення англійських висловлень на позначення позитивних емоцій. Автореф. дис. канд. філол. наук, Київ.

33. Нагорна, Л. П. (2005). Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики: монографія. Київ: Видавництво «Світогляд».
34. Alexiyevets, O. (2019). The rhetoric-and-prosodic strategies of the English political discourse. *Ukraine–Europe–World: The International Collection of Scientific Works*, Ternopil, 123.
35. Cheshire, J. (1982). Linguistic Variation and Social Function. In S. Romaine (Ed.), *Sociolinguistic Variation in Speech Communities* (pp. 153–166). London.
36. Crystal, D. (1985). *Linguistics* (2nd ed.). London: Penguin Books.
37. Dijk, T. A. van (1989). *Language. Cognition. Communication*.
38. Dmytrenko, O. (2020). Prosody in Public Speech. *Academic Journal of Philology*, 34(1), pp. 23-30. Retrieved from http://www.aphn-journal.in.ua/archive/34_2020/part_1/23.pdf
39. Gimson, A. C. (1970). British English pronunciation: standards and evolution. *Praxis des Neusprachlichen Unterrichts*, 17, pp. 17–20.
40. Grosjean, F. (2010). *Bilingual: Life and Reality*. Harvard University Press.
41. Hasani, E. (2018). The impact of Anglicisms on the Albanian language.
42. Jones, D. (1976). *An Outline of English Phonetics*. London.
43. Kreidler, W. (1989). The Pronunciation of English: A Course Book in Phonology. Oxford: Basil Blackwell, pp. 156–158, 160–177.
44. Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. University of Chicago Press.
45. Laclau, E., & Mouffe, Ch. (1985). *Hegemony and Socialist Strategy*. London: Verso, 107 p.
46. Laver, J. (2004). *Principles of Phonetics*. Cambridge: Cambridge University Press.
47. Smith, J. (2015). Title of the work. Publisher, 223.

48. Sotnikov, A. (2011). Prosody in Linguistics. Retrieved from <https://langcenter.kiev.ua/Lingvistika%202011/Sotnikov%20264-269.pdf>
49. Strangert, E., & Deschamps, T. (2006). The prosody of Public Speech – A Description of a Project. *Lund Working Papers in Linguistics*, 52, pp. 121–124.
50. Vorotnyk, V. (2016). Prosodic Features in Communication. *Linguae et Litterae*, 60, pp. 42-48. Retrieved from <https://lingvj.oa.edu.ua/articles/2016/n60/42.pdf>
51. Wichmann, A. (2002). Attitudinal Intonation and the Inferential Process. *Proceedings of Speech Prosody*, Aix-en-Provence, pp. 11–22. Access mode: <http://www.isca-speech.org/archive>
52. Meyer, C. F. (2009). *English Corpus Linguistics: An Introduction*. Cambridge University Press.
53. Schiffrin, D. (1994). *Approaches to Discourse*. Blackwell.
54. Van Dijk, T. A. (1997). *Discourse as Structure and Process*. Sage Publications.
55. Blommaert, J. (2005). *Discourse: A Critical Introduction*. Cambridge University Press.
56. Brown, G., & Yule, G. (1983). *Discourse Analysis*. Cambridge University Press.